

T.C.

TOROS ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İŞLETME ANA BİLİM DALI

İŞLETME YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE
GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
BELİRLENMESİ: SİLİFKE İLÇESİ YÜKSEKOĞRETİM
KURUMLARINDA BİR ARAŞTIRMA**

Sultan DEMİR KALE

DANIŞMAN

Prof. Dr. Mustafa BEKMEZCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KASIM 2021

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL ve ONAY SAYFASI

Sultan DEMİR KALE tarafından hazırlanan “*Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Silişke İlçesi Yükseköğretim Kurumlarında Bir Araştırma*” başlıklı bu çalışma 01/11/2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından İşletme Ana Bilim Dalı’nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Doç. Dr. Muhammet SAYGIN
(Mersin Üniversitesi)

Kabul

Ret

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Metin OCAK

Kabul

Ret

Danışman

Prof. Dr. Mustafa BEKMEZCİ

Kabul

Ret

Savunma Sınav Jürisi Tarafından Tezin İmzalı Nüshasının Teslim Tarihi : 01.11.2021

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Köksal HAZIR
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Toros Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmada;

- Sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

01.11/2021

Sultan DEMİR KALE

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ: SİLİFKE İLÇESİ YÜKSEKOĞRETİM KURUMLARINDA BİR ARAŞTIRMA

ÖZET

Girişimcilik; kökeni çok eski zamanlara dayanan ve toplumların sanayi ve teknolojik anlamda gelişme göstermesiyle artış gösteren bir kavramdır. Ekonominin en önemli yapıtaşı olan girişimciler ise toplumsal refahın artışının kilit noktalarını oluşturan bireylerdir. Bu kişiler toplumdaki istihdam olanağına katkı sağlayan en önemli etkenlerdir.

Girişimcilik kavramı zaman içinde daha detaylı bir şekilde incelendiğinde ise girişimciliğe olan eğilim önemli hale gelmiştir. Bu kavram ile birlikte kişilik faktörü bireyin en belirgin temel özelliği olduğu için girişimcilik faaliyetlerinin ortaya çıkmasına etkisi azımsanamayacak kadar büyüktür. Yani, bu bağlamda yeni oluşan girişimcilik faaliyetlerinin sonuçlarında ve sürdürme noktasında bireylerin başarılarının ölçülmesi, kişilik özellikleri ile açıklanmaktadır (Karaca, 2015).

Çalışmanın birinci bölümünde kişilik özelliklerinin tanımı, bileşenleri ve kişilik kuramları hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümünde girişimciliğin tanımı, benzer kavramları, önemi ve girişimcilik eğilimi hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise araştırma sorunsalına ilişkin analizler ve hipotez sonuçları paylaşılmış olup, sonuç bölümünde araştırma sonuçlarını yorumlanıp önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Kişilik Özellikleri, Girişimcilik Eğilimi

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY STUDENTS PERSONALITY CHARACTERISTICS AND ENTREPRENEURS HIP TENDENCIES: A RESEARCH IN SILIFKE DISTRICT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

ABSTRACT

Entrepreneurship: It is a concept that has its origins in ancient times and has increased with the industrial and technological development of societies. Entrepreneurs, who are the most important building blocks of the economy, are the individuals who constitute the key points of the increase in social welfare. These people are the most important factors contributing to employment opportunities in the society.

When the concept of entrepreneurship is examined in more detail over time, the tendency towards entrepreneurship has become important. With this concept, since the personality factor is the most distinctive basic feature of the individual, its effect on the emergence of entrepreneurial activities is too great to be underestimated. In other words, in this context, measuring the success of individuals in the results and maintenance of newly formed entrepreneurial activities is explained by personality traits (Karaca, 2015).

In the first part of the study, information about the definition of personality traits, its components and personality theories are given. In the second part, information about the definition of entrepreneurship, similar concepts, importance, and entrepreneurship tendency is given. In the third part, the analyzes and hypothesis results related to the research problem are shared, and in the conclusion part, the research results are interpreted, and suggestions are made.

Keywords: Entrepreneur, Personality characteristics, Entrepreneurship Tendency

TEŞEKKÜR

Tez sürecim boyunca yardım ve desteklerini esirgemeyen, bilgi ve deneyimlerini aktaran danışmanım Prof. Dr. Mustafa BEKMEZCİ' ye teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam boyunca her türlü sorumda bana yardımcı olan, deneyimlerinden ve bilgi birikiminden yararlandığım, bana birçok katkısı bulunan değerli hocam Doç. Dr. Muhammet SAYGIN'a çok teşekkür ederim.

Bu süreç boyunca beni yalnız bırakmayan canım babama aileme ve canım kızım İnci' me teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLoların LİSTESİ	ix
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KİŞİLİK KAVRAMI

1.1. Kişilik Kavramı	2
1.2. Kişiliğin Bileşenleri	3
1.2.1. Karakter	3
1.2.2. Mizaç (Huy).....	3
1.2.3. Benlik.....	4
1.2.4. Yetenek	4
1.3. Kişiliği Oluşturan Faktörler	5
1.3.1. Ailevi Faktörler.....	6
1.3.2. Coğrafi ve Fiziki Faktörler	6
1.3.3. Kalıtsal Faktörler	7
1.3.4. Sosyo-Kültürel Faktörler	7
1.4. Kişilik Kuramları.....	8
1.4.1. Sigmund Freud'un Kişilik Kuramı.....	9
1.4.2. Alfred Adler'in Kişilik Kuramı.....	10
1.4.3. Carl Gustav Jung'un Kişilik Kuramı	11
1.4.4. Karen Horney'in Kişilik Kuramı	12

1.4.5. Eric Berne'nin Kişilik Kuramı.....	13
1.4.6. Erik H. Erikson'un Kişilik Kuramı	14
1.4.7. Hans J. Eysenck'in Kişilik Kuramı.....	15
1.4.8. Abraham Maslow'un Kişilik Kuramı.....	16
1.4.9. Gordon Allport'un Kişilik Kuramı.....	17
1.5. Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesinde Kullanılan Test ve Teknikler	17
1.5.1. Myers-Briggs Kişilik Envanteri	17
1.5.2. Cattell'in 16PF Kişilik Envanteri.....	18
1.5.3. Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri	18
1.5.4. Beş Faktör Kişilik Envanteri.....	19
1.5.4.1. Dışadönüklük.....	20
1.5.4.2. Uyumluluk.....	20
1.5.4.3. Sorumluluk.....	20
1.5.4.4. Duygusal Denge	21
1.5.4.5. Açıklık.....	21

İKİNCİ BÖLÜM

2. GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI

2.1. Girişimciliğin Tanımı.....	22
2.2. Girişimcilik ile İlgili Benzer Kavramlar	22
2.2.1. Yöneticilik:.....	23
2.2.2. Liderlik.....	24
2.2.3. İşveren	25
2.2.4. Tacirlik.....	25
2.2.5. Esnaflık	25
2.2.6. Teknisyenlik/teknokrat.....	26
2.3. Girişimciliğin Ülke Ekonomisi İçin Önemi.....	26

2.4. Girişimcilik Türleri.....	28
2.4.1. Ticari (Ekonomik)Girişimcilik	28
2.4.2. Sosyal Girişimcilik	28
2.4.3. İç Girişimcilik	29
2.4.4. Kurumsal Girişimcilik.....	29
2.4.5. Teknik Girişimcilik	30
2.4.6. Stratejik Girişimcilik	30
2.4.7. Kamu Girişimciliği.....	31
2.4.8. Kadın Girişimciliği.....	32
2.5. Girişimcilik Eğilimi ve Etkileyen Faktörler	32
2.5.1. Aile.....	33
2.5.2. Eğitim	34
2.5.3. Toplumsal Kültür.....	34
2.5.4. Kişilik Özellikleri	35
2.6.Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi ile İlgili Literatür Taraması	36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli ve Değişkenleri	40
3.2. Araştırmanın Hipotezleri	41
3.3. Evren ve Örneklem	41
3.4. Veri Toplama Yöntemi ve Kullanılan Ölçekler.....	41
3.4.1. Kişilik Özellikleri Ölçeği.....	42
3.4.2.Girişimcilik Eğilimi Ölçeği.....	43
3.5. Güvenilirlik Analizleri	43
3.6. İstatistiki Analizler	44

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

4.1 .Katılımcıların Sosyo- Demografik Özellikleri.....	45
4.2. Ölçeklerin Tamamlayıcı İstatistikleri	48
4.3. Demografik Gruplar Arasındaki Farklılıklar	52
4.4. Hipotezleri Test Edilmesi	54
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	57
KAYNAKÇA	59
EK-1.Anket Formu.....	70
EK-2.Etik Kurul Kararı.....	75
İNTİHALPROGRAMI RAPORU FORMU	77
İNTİHALPROGRAMI RAPORU SAYFALARI	78

TABLolarIN LİSTESİ

Tablo 1. İnsan Yaşamında Sekiz Evre.....	14
Tablo 2. Girişimcilerin ve Yöneticilerin Özellikleri.....	24
Tablo 3. Veri Toplama Formunun İçeriği.....	42
Tablo 4. Kişilik Özelliklerinin Ölçek Boyutları.....	42
Tablo 5. Katılımcıların Güvenilirlik Katsayıları Bulguları.....	43
Tablo 6. Katılımcıların Sosyo- Demografik Özellikler.....	45
Tablo 7. BFKÖ Tamamlayıcı İstatistik Tablosu.....	48
Tablo 8. Girişimcilik Eğilimi Tamamlayıcı İstatistikleri Tablosu.....	50
Tablo 9. Demografik Gruplar Arasındaki Farklılıklara Ait Bulgular.....	52
Tablo 10. Kişilik Özelliklerinin ve Girişimcilik Eğiliminin Yaşa Göre Dağılımı.....	53
Tablo 11. Dışadönük Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Üzerindeki Etkisi.....	54
Tablo 12. Yumuşak Başlılık Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Üzerine Etkisi.....	54
Tablo 13. Özdisiplin Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Üzerine Etkisi.....	55
Tablo 14. Duygusal Denge Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Üzerine Etkisi.....	55
Tablo 15. Deneyime Açıklık Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Üzerine Etkisi.....	55

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 1. Freud'a Göre Kişiliğin 3 Bölümü.....	11
Şekil 2. Girişimci Eğilimi.....	41

KISALTMALAR

Kısaltmalar

Açıklama

BFKÖ

Beş Faktör Kişilik Ölçeği

GEÖ

Girişimcilik Eğilimi Ölçeği

EKLER LİSTESİ

EK-1. Anket Formu	70
EK-2. Etik Kurul Kararı	75
EK-3. Kurum İzin Yazıları	76

GİRİŞ

Girişimcilik; kökeni çok eski zamanlara dayanan ve toplumların sanayi ve teknolojik anlamda gelişme göstermesiyle artış gösteren bir kavramdır. Ekonominin en önemli yapıtaşı olan girişimciler ise toplumsal refahın artışının kilit noktalarını oluşturan bireylerdir. Bu kişiler toplumdaki istihdam olanağına katkı sağlayan en önemli etkenlerdir.

Girişimcilik kavramı zaman içinde daha detaylı bir şekilde incelendiğinde ise girişimciliğe olan eğilim önemli hale gelmiştir. Bu kavram ile birlikte kişilik faktörü bireyin en belirgin temel özelliği olduğu için girişimcilik faaliyetlerinin ortaya çıkmasına etkisi azımsanamayacak kadar büyüktür. Yani bu bağlamda yeni oluşan girişimcilik faaliyetlerinin sonuçlarında ve sürdürme noktasında bireylerin başarılarının ölçülmesi, kişilik özellikleri ile açıklanmaktadır.

Kişilik kavramı bireylerin en belirgin özelliğidir. Bu yüzden girişimcilik eğilimi üzerinde büyük ölçüde önem arz etmektedir. Araştırma bireylerin kişilik özelliklerinin girişimciliğe olan eğilimine ne derece etki ettiğini incelediği için önem arz etmektedir.

Çalışma Mersin'in Silifke İlçesinde bulunan yükseköğretim kurumlarında okuyan öğrenciler üzerine uygulanmıştır. Çalışmada anket yöntemi kullanılarak 228 öğrenciden veri toplanmıştır.

Çalışma Mersin'in Silifke İlçesinde bulunan yükseköğretim kurumlarında okuyan öğrenciler üzerine uygulanmış ve o öğrenciler ile kısıtlı kalmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde kişilik özelliklerinin tanımı, bileşenleri ve kişilik kuramları hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümünde girişimciliğin tanımı, benzer kavramları, önemi ve girişimcilik eğilimi hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise araştırma sorunsalına ilişkin analizler ve hipotez sonuçları paylaşılmış olup, sonuç bölümünde araştırma sonuçlarını yorumlayıp önerilerde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KİŞİLİK KAVRAMI

1.1. Kişilik Kavramı

Kişilik kavramı tanım olarak ele alındığında, literatürde farklı şekillerde tanımlandığı ve açıklandığı görülmüştür. Kavramın kökeni, Latince 'de maske anlamına gelen 'persona' kelimesine dayanmaktadır (Hergenahm ve Olson, 2010:1). Persona Klasik Roma tiyatrosunda oyuncuların yüzlerine taktıkları maskelere verilen isim olup, bu maskelerle kişiler arasındaki farklılıkların dile getirildiği önemli bir yere sahiptir (Ersoy 2006: 3). Geçmişten bu yana, birçok alanın araştırma konusu olan kişilik kavramıyla ilgili farklı araştırmacılar tarafından çeşitli tanımlamalar yapılmıştır.

Kişilik kavramı, kişiyi diğerinden ayıran fiziksel-zihinsel özelliklerin bütünü olarak tanımlanır ve bireyin diğer insanlarla olan ilişkilerinde tepkisini ve kendini ifade etmesi anlamına gelir (Köknel, 1985: 20-21).

Cüceloğlu (2005: 404)'na göre kişilik, *"bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki şekli"*dir.

Kişilik, bireylerin davranışlarına tepki göstermek ve onlarla iletişim kurmak için kullanılan yöntemlerin bütünüdür (Robbins ve Judge, 2012,135). Yani bireylerin tutarlı ve değişmeyen özelliklerinin tamamıdır (Aytaç, 2001). Bireyleri birbirinden ayıran fark ise bedensel ve zihinsel özellikleridir. Bu farklılıklar davranış ve düşüncelere yansımaktadır. Bu farklılığa sebep olan kişilik, bireyin çevresiyle etkileşim içerisinde olmasından dolayı kurduğu, tutarlı ve kalıplaşmış bir ilişki şeklidir. Ayrıca çevreden gelen uyarıcıların etkisindedir (Yıldızoğlu ve Burgaz, 2014: 297).

Kişilik ile ilgili bu tanımlardan bir sonuç çıkarmak gerekirse, içinde yer aldığı çevre ve kişinin doğuştan gelen özelliklerinin etkisi oldukça büyüktür. Buna göre kişiliğin; kendine özgü özelliklerinin yanında biraz çevre birazda herkeste bulunan ortak özelliklerini yansıttığı söylenebilir (Tınar, 1999'dan akt. Yelboğa, 2006:198).

1.2. Kişiliğin Bileşenleri

1.2.1. Karakter

Karakter, genellikle kişilik kavramıyla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Karakter kavramını tanımlarsak bireyin bedensel, duygusal ve zihinsel etkinliklerine çevrenin verdiği değer diyebiliriz (Köknel, 1982: 8). Bireyin zihinsel gücünü oluşturan ve şekillendiren genel özelliklere karakter denmektedir. Fakat genel özelliklerin tamamı olmasına rağmen, kişiliği oluşturan ve kişiliğin iskeletini meydana getiren özellikler de karakter olarak tanımlanmaktadır (Oktay, 1996: 27). İnsanın davranışı ile kişiliği arasında güçlü bir ilişki vardır. Bu nedenle kişinin karakteri hakkında verilen hüküm, onun kişiliğine yönelik bir yargılamadır (Sert, 2004: 29). Karakter aile, çevre ve okulun etkisiyle çocukluk çağından itibaren şekillenmekte ve iyi, kötü, yanlış, doğru, olumsuz, olumlu, güzel ve çirkin yanları bulunmaktadır. Karakterin, toplumun kabul ettiği kurallara ve değerlere göre şekillendiği bilinmektedir (Güney, 2007: 61-62). Sosyal ortamda öğrenilir ve belli başlı değer yargılarının benimsenmesiyle gelişim gösterir. Yani; ailede, okulda ve bütün çevrelerde çocukluktan itibaren biçimlenmekte ve gelişim göstermektedir (Eren, 2014: 68). Karakter çevrenin ve eğitimin etkisiyle zamanla değişebilen bir kavramdır. Sosyal ortamda öğrenilir ve bazı değer yargıları ile gelişir. Karaktere ait özellikler, bireyler üzerinde oluşan etkiye ve bireyler arası ilişkilerde gösterilen tutum ve davranışa göre belirlenir (Mehmedoğlu, 2004: 48).

1.2.2. Mizaç (Huy)

Mizaç, halk arasında huy olarak da bilinmekte, kişinin duygusallık ve hareketlilik özelliklerini ifade etmektedir (Eroğlu, 2000: 196). Kişiliğe biçim veren düşünce ve davranışların genel eğilimidir ve yapılan her eleştiride savunmaya geçmek mizaç olabileceği gibi sürekli yorgun hissetmek de mizaç olabilmektedir (Erdoğan, 1985: 245). Mizaç, çocukluk döneminden yetişkinlik dönemine kadar sabit kalmaktadır (Yıldırım, 2009: 3). Kişilik gelişiminde önemli rol oynamaktadır fakat yetişkin kişiliği belirleyen tek unsur değildir (Caspi, 2000: 158). Aile bireylerinin de mizacın gelişmesinde önemli etkileri vardır. Yapılan araştırmalar da mizacın bir kısmının genetik yoluyla önceki nesillerden geçerken bir kısmının ise sonradan öğrenme ve alışma yoluyla kazanıldığı ve bireyin duygusal tarafını gösterdiği görülmektedir (Güney,2007,497).

Yapılan araştırmalarda, davranışın sosyal ve ahlaki yönünü karakter oluştururken, kalıtsal ve devamlılık arz eden yönünü mizaç oluşturmaktadır. Karakter, mizaca göre dış etmenlerden daha çok etkilendiği için zamanla değişebilmektedir. (Çetiner, 2014: 34). Mizacı, karakterin her hareketinde bir iz bırakır. Hareketin kime ait olduğu hemen anlaşılır. Yani kişinin parmak izi niteliğindedir (Güney, 2006:198).

1.2.3. Benlik

Kişiliğin gelişim ve benlik kavramı yapı bakımlarından birbirinden ayırmakta güçlük çekilmektedir fakat benlik, kişilik kavramı ile farklı özellikler taşımaktadır. Benlik kavramı, "bireyin kendisi ile ilgili algılamalarının, geçmiş yaşantılarının, kişisel atıflarının, gelecekle ilgili hedeflerinin onun zihninde temsil edilif biçimi" olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 1996: 41). Benlik, kişinin aile hayatına anne ve babanın çocuğuna karşı sergilediği tutumla oluşur. Çocuk ailesinden ne kadar ilgi ve alaka görürse pozitif yönde ego geliştirir ve kendisiyle ilgili düşünceleri pozitif yönde olur. Fakat aile ortamı ne kadar olumsuz ise oluşturduğu duygular da negatif şekillenecektir.

Rogers kişilerin sevgi dolu bir aile içinde büyümesinin güçlü ve olumlu benlik kavramı geliştirebileceğini belirtmektedir (Üstün ve Akman, 2002, 229).

Bireyin benliği ve dış dünyası arasındaki ilişki sonucunda da kişilik oluşmaktadır (Aytaç, 2000: 158). Benlik aynı zamanda insanın kendisini tanıması, değerlendirmesi ve insanın kendisine ilişkin farkındalıklarının toplamıdır (Yegül ve Koruç,1997:19-20). Kişinin, kendisini görüş tarzıdır. Diğer bir ifadeyle kişinin, "ben kimim?", "ne istiyorum?", "ne yapabilirim?", değer yargılarım nedir?" gibi sorularla kendisini gözlemleyip değerlendirmesi ve soruları cevaplandırmasıdır (Kaya, 1997: 195). Kişi bu sorulara yanıt bularak benliğini belirlemektedir.

1.2.4. Yetenek

Yetenek bireyin sahip olduğu düşünsel ve bedensel becerileri ifade etmektir (Şimşek vd., 2010: 97). Kişilerin ilişkileri kavrama, analiz etme, çözme ve sonuçlandırma gibi zihinsel ve bedensel özelliklerle yapılan faaliyetleri ifade etmektedir (Erdoğan, 1985: 245). Kişilerin bireysel veya örgütsel kararlar alırken, diğer insanlarla iletişim kurabilme aşamasında önemli bir role sahiptir (Robbins, 2007: 11).

Yetenekler, doğuştan getirilen özelliklerin en önemlilerini oluşturmaktadır. Fakat doğuştan gelmesine rağmen geliştirilmeleri mümkündür ve kişilik gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır (Çetin ve Beceren, 2007: 118).

Yetenek doğuştan var olan bedensel ve zihinsel yetenek olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Kişilerin olayları çözme analiz etme ve kavrayabilmesi zihinsel yeteneklerini oluşturmaktadır (Zel,2006, 21-22). Kişilerin ayakta durma, yürüme, koşma, kokuları hissetme, sesleri ayırt etme, el kol ayak gibi organları kullanarak gerçekleştirebilmeleri bedensel yeteneklerinin tamamını ifade eder (Uysal, 2010, 29-30). Yetenekler, doğuştan getirilen özelliklerin en önemlilerini oluşturmaktadır. Sonuç olarak söylenebilecektir ki insanın kişiliği; karakter, mizaç, benlik ve yetenekler çok sayıda özellikten meydana gelmektedir ve bu kavramların her biri kişiliği tanımlamakla birlikte aslında kişiliğin farklı bir yönünü de ifade etmektedir. Gündelik olağan durumlardan doğan fiziki koşullardan dolayı oluşan bireyle doğrudan bir ilişkisi bulunmayan olaylardan doğan stres türüdür. Bunlar hava koşulları, gürültü, kalabalık vb. olabilir (Güler, 2013: 27).

1.3. Kişiliği Oluşturan Faktörler

Kişiliğin temel alt yapısını, kalıtsal özellikler ile çevre oluşturmaktadır. Kişiliğin oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlayan bu faktörler farklı kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasında etkilidir (Şenturan, 2014: 83). Kalıtım, fiziksel özellikleri çevre ise sosyal, kültürel ve durumsal faktörlerden oluşur. Bireyin kişilik ve davranış gelişiminde kültürel değer ve normlar; önemli bir yer tutar. Aile, din ve insanların hayatları boyunca katıldığı biçimsel veya biçimsel olmayan gruplar sosyal faktörleri oluşturur. Durumsal faktörler ise bireysel yeterlilik ve kendine güven gibi unsurları içerir (Erdoğan, 1997: 15).

Kişilik; bireyin geçmişinden, yaşadığı dönemden ve geleceğinden izler taşıyan bir kavramdır. Bireyler, geçmişin verdiği alışkanlıkları sürdürürken geleceğe de ayak uydurmaya çalışır. Bu yüzden, kişilik geçmişin izlerinden, bugünden ve gelecekteki olaylardan etkilenecek şekilde şekillenir. Kişiliği etki eden beş temel faktör vardır. Bu faktörler; ailevi, coğrafi ve fiziki, kalıtsal, kültürel ve sosyal yapı ve sosyal sınıf faktörleridir (Özkaya, 2003: 92).

1.3.1. Ailevi Faktörler

Bireylerin karşılaştığı ilk sosyal grup ortamını oluşturan ailedir. Bireyler Sosyo-kültürel değerlerle ilk kez aile ortamında karşılaşmaktadır. Bu bağlamda aile, kişiliği belirleyen en önemli faktördür. Toplumsallaşmanın ana kaynağını bireyin içinde büyüdüğü aile ortamı ile oluşturur (Şenturan, 2014: 85). Çocuklar sosyal değerleri, tutumları ve bazı davranış biçimlerini aileyi örnek alarak öğrenir. Çocuklar üzerinde yapılan araştırmalarda anne ve babaların deneyimleri ile bazı davranış kalıplarını çocukların zamanla benimsediği ve zihinsel yapılarını etkilediği saptanmıştır (Saltürk, 2008: 271). Bu nedenle aile, model alma ve taklit etme yoluyla davranışların öğrenildiği yer ve davranışları pekiştiren başlıca ortamdır. Dolayısıyla ailenin, ilk çocukluk yıllarında kişilik gelişimine etki edecek önemli bir faktör olduğunu söyleyebiliriz (Cirhinlioğlu, 2001: 110).

Eroğlu (2013) e göre, ailenin çocuga karşı tutum ve davranışlarının çocukların bazı davranışları için cesaret verici iken; bazı durumlarda ise, cesaret kırıcı olduğunu ifade etmektedir. Yani, anne ve babanın tutumu çocuklarda farklı kişilik özelliklerini ortaya çıkarmaktadır. Aile yapısının bir sistem olarak düşünülmesi ve bireylerin sosyal yaşamdaki etkileşimlerinin bütün olarak ele alınması kişilik özelliklerini daha anlaşılır hale getirmektedir. Çocuklar değer verdikleri kişilerin hareketlerinden ve davranışlarından etkilenir. Eğer ki çocuk hissettiği sevgi duygusundan ötürü kendisini değerli hissediyorsa, bu noktada ailenin rolü büyük olmaktadır (Şentürk, 2014: 34).

1.3.2. Coğrafi ve Fiziki Faktörler

Bireyin doğup yetiştiği coğrafi ortam, kişilik oluşumunda etkilidir aynı zamanda Bireyin beslenme şekli ve iklim koşulları kişilikleri üzerinde etkili olmaktadır (Girgin, 2007: 46). Coğrafi ve fiziki çevrenin doğrudan etkileri yanında daha çok dolaylı etkileri bulunmaktadır Bireylerin kişiliklerinin şekillenmesinde özellikle içinde yaşadığı toplumun kültürü ve antropolojik yapısı üzerinde, coğrafyanın etkisi bilinen bir gerçektir yani yaşadığımız bölgenin fiziki şartları, iklim, tabiat ve coğrafi çevrenin bireyin kişilik özellikleri üzerinde etkileri vardır (Zel, 2001: 16).

Eroğlu (2013)'na göre ise, bireylerin kişilik özelliklerindeki farklılıkların sebebi o coğrafyada yaşamasından çok nesilden nesile aktarılan davranışsal özelliklerinden kaynaklanmasıdır.

1.3.3. Kalıtımsal Faktörler

Kişilik ile ilgili genetik üzerine yapılan bir araştırmada kişinin ailesinden almış olduğu genlerden dolayı bireyler arasındaki farklılıkların ortaya çıktığı görülmüştür (Tekin, 2012: 92).Kişilik gelişimine katkı sağlayan kalıtsal etmenler, insanların yaşadığı sosyal ortamlarla etkileşim içerisinde olması sonucu oluşmuştur. Yani kişilik, kişinin genel toplamıdır ve hayatı boyunca deneyimlediği düşünce, davranış ve hislerini kapsamaktadır. Kalıtım, kişiliğin Őekilleneceđi geniş sınırları kapsayan kişilik planına benzetilebilmektedir (Hall ve Lindzey, 2003: 35).

Bu konuda yapılan araştırmalar neticesinde Galton kullandığı aile tarihçesi metodu ile genlerden gelen özelliklerin kişisel yapılara nasıl yansıdığını araştırmış bu sayede genetik geçişi ispat etmeye çalışmıştır. Konuyla ilgili Eysenck'in çalışmalarına da bakılırsa kalıtımdan gelen özellikler ile kişilik arasındaki ilişki daha açık görülmüş ve buradan hareketle genetik faktörlerin kişiliğin oluşmasına önemli etkileri olduğu saptanmıştır. Fakat bu genetik geçişin kişiden kişiye farklı düzeyde etki ettiği de gözlemlenmiştir. Yani genetik geçiş her insanda farklı ölçüde değişiklik yapmaktadır (Yakut, 2006:38). Alman psikiyatristi Kretschmer ise kişileri sadece bedensel özellikleri ile sınıflandırmayıp, ayırtırdığı tiplerin bedensel özellikleri ile gensel yapıları arasında ilişkilerin olabileceğini ileri sürmüştür. Sheldon, Beloff ve Eysenck' in çalışmalarının sonucunda da genetik yapı ve kişilik arasında birtakım ilişkilerin olduğu açıkça görülmektedir. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre, kalıtımsal faktörler kişiliğin oluşmasında önemli bir etken durumundadır.

1.3.4. Sosyo-Kültürel Faktörler

Kişiliğe etkisi olduğu düşünülen diğer bir unsur çevresel faktörlerdir. Bu bağlamda kişiliği etkileyen en önemli etmenlerden biri de toplumun sosyokültürel özellikleridir (Özyeşil, 2011: 100). İnsanların kişiliği yorumlanırken onların geçmişte ve Őimdi yaşamış oldukları sosyal gruplar ve kültürel evre gibi değişkenler önemli veriler vermektedir (Uysal, 2010: 27). Çünkü toplum, kültürel bir aktarım içerisinde ve bu sayede kişiye

neyi nasıl yapması gerektiğinden neyi nasıl öğreneceğine kadar birçok yol gösterir. Bu yüzden kişilik ve kültür sürekli etkileşim halinde bulunurlar (Erkoç, 2008: 27). Bireyler hayatları süresince çeşitli sosyal grupların içinde yer alırlar. Bunun nedeni sosyal sınıfların var olmasıdır. Çünkü bireyler ait oldukları sosyal sınıflara göre okul, mahalle, oyun ve çalışma arkadaşlarını seçerler. Hatta bireyler eşlerini bile sosyal sınıf özelliklerine göre belirlerler. Sosyal sınıf kişiliğinin oluşmasında ve değişmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Güney, 2000: 261). Kişilerin sosyo-kültürel çevre kurallarına uyması ise kişinin psikolojisini olumlu yönde etkilemektedir. Aksi takdirde kişi, anti-sosyal davranışlar sergilemektedir. Toplumsal kuralların bulunduğunu fark eden ve yaşadığı çevreye adapte olan kişi ise yeni değerler geliştirmekte ve böylece sosyal çevredeki güçlüklerle karşı daha uyumlu ve dirençli bir kişilik özelliğini oluşturur (Zel, 2001: 412).

1.4. Kişilik Kuramları

Kişilik kuramları, bireyleri birbirlerinden ayıran duygu, düşünce, inanç ve benzeri yapılarının incelenmesi için ortaya konmuş kuramlar şeklinde tanımlanır (Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2016: 5). Kuramlar kişiliğin oluşmasında etkili olan faktörlerin belirlenmesi için ne, nasıl, niçin gibi sorulara cevap arama sorunsalıyla çalışmaktadır (Tosunoğlu, 2008: 29-30). Komplike olan davranışların açık ve kısa bir şekilde ifade edilebilmesi bakımından ise kişilik kuramları, yeni elde edilmiş olan görüş ve bilgilerin gruplandırılmasına, elde edilen bilgilerin bir bütün haline getirilmesine ve araştırmaların teşvik edilmesine imkân sağlamak adına oldukça önemlidir (Tatlıhoğlu, 2014: 943).

Kişilik kuramlarının özelliklerini aşağıdaki gibi sıralanabilmektedir (Demirbilek, 2010: 24);

- Kişilik kuramcıları mevcut döneme ait olan yenilikçilerden sayılmaktadır ve Psikoloji için başkaldırıcı bir yapıdadır.
- Genel yaklaşımı işlevsel özellikte olan kuramlarda anlatılmakta olan problem, kişilerin ruhsal sağlığı ve hayatına etki eden etmenlerin neler olduğunun belirlenip değerlendirilmesi ve bu etmenlerin araştırılmasıdır.
- Bireylerin istek, ihtiyaç ve davranışlarının çözümlenmesi ve anlaşılmasında güdülerin ne kadar önemli olduğu kişilik kuramcıları tarafından belirtilmiştir.

- Kişilerin sergilediği davranışların birbirleriyle ilişkili olduğunu belirterek, insanların bu davranışlarının doğal ortamlarında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişler ve bu davranışların çeşitli yönleriyle değil de bir bütün olarak görülüp birleştirilmesini tercih etmişlerdir.

Ortaya konulan kuramlar genellikle bu kuramı geliştiren kuramcının adı ile ifade edilmektedir (Tatlıoğlu, 2014: 943).

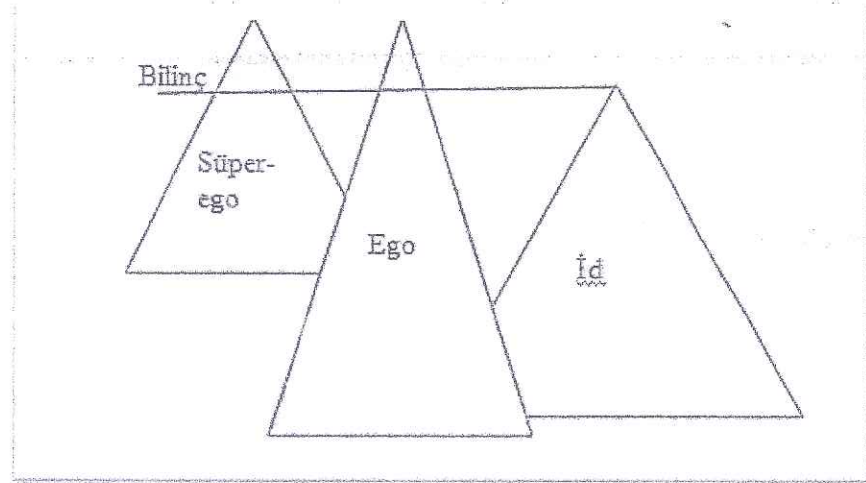
1.4.1. Sigmund Freud'un Kişilik Kuramı

Freud tarafından geliştirilen Psikoanalitik kuram psikolojinin temel taşlarından biridir (İslamoğlu ve Altunışık, 2013: 157; Schiffman vd. 2012: 127). Psikoanalitik kişilik değerlendirmesi, eksikleri ne olursa olsun bilimsel kuram olarak bugüne kadar oluşturulmuş en etkin ve en kapsamlı kişilik kuramı olarak kalmıştır. Etkisi geniş bir alana uzanmakta, psikoloji biliminden sonra, sosyal bilimleri, insan bilimlerini, sanat dallarını ve genel toplumu kapsamaktadır (Atkinson, Atkinson ve Hilgard, 1999: 459).

Freud; insan davranışlarının sebebinin genellikle bir insanın fiziksel ihtiyaçlarını tatmin etme arzusu ve toplumun sorumlu bir üyesi olarak işlev görmek gereği arasındaki çatışmadan kaynaklandığını ileri sürmüştür (Solomon vd., 2013: 197). Ona göre kişilik yapısı "id", "ego" ve "süper ego" olmak üzere üç ana sistemden oluşmaktadır. Bu üç ana sistem insan davranışlarına yön veren sistemdir. Freud'un kuramına göre, insanın zihin yapısı okyanustaki buzdağına benzetilmektedir. Buzdağında suyun altında kalan kısım "id" olarak belirtilmekte ve bilinçdışı oluşan arzu, tutum ve davranışlarımızı etkileyen ulaşılmaz bir depoya benzetilmektedir. Bilinç (Ego) , bilinçaltı (Süper Ego) ve bilinçdışı (id) birbirlerini tamamlayıp, sürekli etkileşim halindedirler. Ego, süper ego ve id'in arasında oluşan bu ilişki insan davranışlarına yön vermektedir (Atkinson vd. 2010: 460-461). "Süper ego" kişilerin vicdani ve ahlaki yönünü temsil ederken, "ego," "id" tarafından gelen istekleri "süper ego" için uygun hale getirmeye çalışmaktadır.

- **İd**, içgüdülerin kaynağını ve kişiliğin ögesini oluşturmaktadır. Libido olarak da nitelendirilen id; insanların doğal isteklerini ve hislerini temsil etmekte ve yasak, ayıp, günah, suç, gibi faktörlerden etkilenmemektedir. Sevgi güdüsü ve insan eğilimlerinin bulunduğu yer alt benlik(id)olan bölümdür.

- Ego, kişiliğin uyumlu hale gelmesini sağlayan, dengede tutan ve düzenleyen bir parçasıdır. Kişinin iç dünyası(id) ile dış dünyası (süper ego) arasındaki bağlantıları oluşturan bir arabulucu konumundadır. Ego, insanın isteklerini süper egonun sınırları dâhilinde bireyin toplumun dengesini göz önünde tutarak yanıtlamaya ve gerçeklik ilkesine göre çalışmaktadır. Freud'a göre, kişinin zihinsel sağlığı ve davranışlarının düzenli olup olmaması egonun iyi işlemesine bağlıdır.
- Süper Ego, bireylerin ailesinden öğrendiği bütün iyi özelliklerini ve toplumsal çevresinden aldığı düşünceleri, örf ve adetleri ahlaki ve dini değerleri temsil etmektedir. Zaman içerisinde oluşmaktadır ve oluşuktan sonra insan düşüncelerini, eğilimlerini, davranışlarını, duygularını kontrol altına almaktadır (Eroğlu,2009;218).

Şekil 1: Freud'a Göre Kişiliğin Üç Bölümü

1.4.2. Alfred Adler'in Kişilik Kuramı

Adler, 1907'de Freud'un tartışma grubuna katılmıştır. Ele aldığı yazı daha çok saldırganlık dürtüsü üzerinedir. Freud'u bazı açılardan eleştirmekte ve Freud'un kullandığı verilerden cinsel kavramlarla ilgili olanların daha mecazi şekilde ele almasını önermektedir. Bu konulardan ziyade çocuklarda aşağılık duygusunu, diğer bir ifade ile bireyin eksik ve zayıf yönlerini yenmesi gerektiğini ele almaktadır. Adler, Freud'u desteklemektedir ancak, ona karşı birçok eleştirisi de bulunmaktadır. Bunun sonucunda ise, dokuz üye ile birlikte 1911 yılında ücretsiz Psikanaliz Derneği'ni kurmuştur. Bu

kurum ilerleyen yıllar içinde Bireysel Psikoloji Derneği olmuştur. Böylelikle Adler, “bireysel psikoloji” akımını geliştirmiştir (Boeree, 2006: 14).

Psikoanalitik yaklaşımın temellerini atan Sigmund Freud’a göre doğuştan gelen bazı içgüdüler insan davranışlarının şekillenmesinde etkilidir. Fakat Adler, insan davranışlarının sosyal sebeplere bağlı olduğunu düşünmüştür. Zira insanlar doğuştan sosyal birer varlık olarak dünyaya gelirler. Adler hem bilince hem bilinçaltına önem vermiştir. Ona göre bilinçaltı ruh yapısının eseri ve iç dünyanın en güçlü yapısını oluşturur. Adler’in kişilik kavramındaki en önemli değişkenler; üstünlük çabası, kişilik gelişimine ebeveyn etkisi ve doğum sırasındadır (Burger, 2006:150). Alfred Adler insanları sosyal bir varlık olarak inceler bu yüzden oluşturduğu kuram daha çok sosyal psikolojik bir teoridir. Kuramın temeli bireylerin eşit olmadığı görüşüne dayanır. Adler’e göre, bireyin hayat tarzı bireyin bütünlüğünü oluşturmaktadır. Her birey, hayat tarzını kendisi yönlendirir ve hayat tarzı, bireyin tüm ruhsal süreçlerini etkiler. Bu durumla birlikte davranış, duygu ve bilişsel süreçler bireyin kişiliğini etkilemektedir (Akyıldız ve Kayalar, 2003: 77). Üstünlük, insanların ulaşmak istediği temel bir güçtür ve bu güç cinsel arzudan daha da güçlüdür. Bu duygu bireylerin kendilerini diğerlerinden daha üstün ve daha aşağı olarak tanımlamasına neden olur. Üstünlük bir şekilde engellendiğinde veya tam olarak tatmin edilmediğinde, insanlar aşağılık duygusuna düşmektedirler. Bir kişinin temel aşağılık duygusu, bireyin gerçekten çaresiz olduğu ve yardıma ihtiyacı olduğu bebeklik döneminde oluşur. Adler’e göre duygu eksikliği evrenseldir ve herkeste vardır. Bireyin ölümüne kadar değişmeden ve sürekli bir şekilde varlığını sürdürmektedir. Bu duygu aynı zamanda insanı harekete geçiren bir güçtür (Yanbastı,1996:74)

1.4.3. Carl Gustav Jung'un Kişilik Kuramı

Jung analitik psikolojinin temellerini oluşturmuştur ve Freud’un belirttiği gibi kişiliği oluşturan önemli unsurların, bilinçdışı ve benlik (ego) olduğunu belirtmiştir. Ancak, bu noktada Jung, “ırk bilinçdışı” kavramını oluşturarak, tüm insanlık tarihini kapsayan kalıtım ve genlerin ırkların özelliklerini taşıdığını ve nesilden nesile aktarıldığını söylemiş ve böylelikle aktarılan bu genlerin kalıtsal davranış özelliklerinin oluşmasında etkili olduğunu ifade etmiştir. Bu öngörüye göre genlerin uzun yıllar boyunca karışmadan ilerlediği varsayılmaktadır. Bilimsel olarak, bu eylemin zor olduğu görülmesine rağmen,

sosyolojik açıdan bakıldığında bazı örf, adet ve yaşama şekillerinin bireylerin davranış kalıplarına etki ettiği söylenebilmektedir. Yani diğer bir ifade ile bireyin davranışları geçmişten etkilenecek, geleceğe dönük olarak gerçekleşmektedir (Eren, 2014: 88).

Jung 1923 yılında, kişiliğin genel karakteristik özelliklerine yönelik bir model oluşturmuştur ve bireyler arasındaki farklılıkları açıklamaya çalışmıştır. Bu çalışmalar sonucunda içe dönüklük ve dışa dönüklük kavramı üzerine odaklanmıştır. İçe dönüklük; dış dünyanın etkisini kabul etmeyen tip olarak tanımlanmaktadır ve bireyin içsel odaklı, düşüncelere karşı enerji yönlü, deneyimlerinin ise kendi iç çevreleri ile ilgili olmasıdır. Dışa dönüklük ise enerjilerini ve uyarımları dış çevreden alan, olaylara ve insanlara karşı dış çevreye yönelmiş bireylerdir (Isaksen vd., 2003: 344). Jung'a göre bilinçsizce sergilenen tavırların bir araya gelmesi bireysel bir yetenek olup yaratıcılığın kısaca tanımıdır (May,1994). Ona göre bilinçaltında meydana gelen mantıksız olayları, " bilinç" kontrol etmektedir. Bilincin yavaş ussalığına ise bilinçaltı engel olmaktadır ve bu yaratıcı süreçte kişi kendini yenilemeye çalışan yaratıcı bir gerilim sürecinin içerisinde bulunan bir birey gibi görür. (Altıntaş ve Gültekin, 2005).

Jung vd. (2010) yaratıcılığın hammaddesinin de sosyal anılar ve deneyimler deposu olan toplumsal bilinçaltına dayandığını belirtmektedirler.

1.4.4. Karen Horney'in Kişilik Kuramı

Horney psikoanaliz kuramının etkisi altında kalmış ve sosyal ilişkiler hakkında önemli çözümlenmelerde bulunmuştur. Horney'e göre kişilik eğilimlerini artık yalnızca çevre tarafından değiştirilen içgüdüsel bir dürtünün nihai sonucu olarak görmediğimizde, kişiliği asıl şekillendirenin yaşam koşulları ve sosyal ilişkiler olduğunu anlayacağız (Horney;1999:9). Horney'e göre; Freud, kuramında çevresel etkileri göz ardı etmemiş, onları yalnızca içgüdüsel itici güçlerin şekillenmesinde bir etken olarak görmüştür. Horney; çevreyi ve içerdiği faktörleri araştırmasının merkezine koyun ve insan büyüme ortamındaki kişiler arası ilişkiyi, kişiliğin oluşumuyla en ilgili çevresel faktör olarak ele alır (Horney; 1999:78)

Karen Horney' e göre insanlar iyi ya da kötü olarak dünyaya gelmezler. Kişilerin süre gelen zaman içinde insanlarla olan ilişkileri davranışlarına yansımaktadır (İyigün, 2011:108). Horney' e göre güven ve doyum duygusu yaşam boyu kişiliğin iki temel

yöneticisi olmuştur. Güven duygusu çocuklukta büyük önem taşımaktadır. Emniyetli ve güvenli bir hayat sürmek insanların temel ihtiyacıdır (Schultz ve Schultz, 2001;152). Bireyler endişe ve korkularıyla baş etmek için çeşitli yöntemler ve taktikler geliştirirler. Bu taktikleri özetlersek:

- Endişelerini ve korkularını insanlara yakınlık duyarak gidermeye çalışmak.
- İnsanlardan uzaklaşıp bağımsızca hareket ederek bu korkulardan sıyrılmak.
- İnsanlara karşı güçlü görünmeye çalışarak onlarla mücadele ederek sıyrılmak.

1.4.5. Eric Berne' nin Kişilik Kuramı

Kişiliğin oluşumuna duygusallıkla yaklaşan Berne'ye göre çocukluk yönü, olgunluk yönü ve atalık yönünün kişilik oluşmasındaki etkisi üzerinde durmuştur (Yıldızoğlu, 2013: 75).

Berne'e göre her birey biraz çocuktur. Bencilik ve sorumsuzluk duygusu ise bireyin zihninde olan dürtülerden ötürü meydana gelmektedir. Çocukluk yönü bireyin içinde barındırdığı çocuksu duygulardan meydana gelir. Freud' in id kavramıyla benzerlik gösterir (Erdoğan,1983:94).

Ebeveyn yönü öğüt verme ve başkalarını yönlendirme ve yol gösterme aşamasıdır. Bireyin en istikrarlı olduğu dönemdir. Atalık (ebeveyn) yönü otorite ve kuralların var olduğu dönemdir. Bu dönemde çocuksu yönü ağır bassa bile kişi yaşı ilerlediği için ebeveyn yönüne eğilim gösterir. Bu yüzden Freud' un süper egosuna benzerlik göstermektedir.

Olgunluk dönemi ise çocukluk ve yaşlılık arasında geçen sürede yaşanan dönemdir. Kişiliğin bu dönemi çocukluk döneminde olan eğilimlerin kurallar çerçevesinde denetlenerek çevreye uyum sağladığı dönemdir. Bireyler bu dönemde gerçeklere tarafsızca bakıp değerlendirebilir ve bireylerin davranışlarının düzenlenmesinde çocukluk yönü ile ebeveyn yönü arasında bir denge oluşturup, mantıklı bir şekilde sonuca gitmesini sağlar. Olgunlaşma dönemi insan yaşamında mantığın ve hayatında dengenin meydana geldiği dönemdir. Benlik dönemleri kişiden kişiye farklılık göstermektedir (Erdoğan, 1983: 12-16).

1.4.6. Erik H. Erikson'un Kişilik Kuramı

Erikson egonun olumlu işleyişi ve büyümesinin kimlik oluşumuna ne kadar etkisi olacağı üzerinde durmuştur. Erikson' a göre ego, kişinin kendi kimliğini oluşturmasını ve çevresel ihtiyaçları karşılama hedefine ulaşmasını amaçlayan kişiliğin güçlü ve bağımsız bir parçasıdır. Bu çalışmalardan dolayı Erikson' un çalışmasına ego psikolojisi adı verilmiştir (Ryckman, 2006,177).Erikson' a göre kişilik diğer insanlarla etkileşim içinde oldukça gelişir ve bu gelişim yaşam boyu sürmektedir. Ayrıca Ericson' a göre kişilik gelişimi sekiz dönemden oluşmaktadır. Bu dönemler aşağıdaki gibidir (Okutan, 2010: 43).

- Bebeklik dönemi (0-1 yaş)
- Okul öncesi dönem (2-6 yaş)
- Girişkenliğe karşılık suçluluk duygusu (4-6 yaş)
- Başarıya karşı aşağılık duygusu (7-11 yaş)
- Kimlik kazanmaya karşı rol karmaşası (12-17 yaş)
- İlk yetişkinlik dönemi
- Yetişkinlik dönemi
- Olgunluk dönemi

Tablo1. İnsan Yaşam Döngüsünde Sekiz Evre

İnsan Yaşam Döngüsünde Sekiz Evre		
1.Evre Bebeklik dönemi	Güvene Karşı Güvensizlik	Yaşamın ilk dönemlerini kapsayan evredir.
2.Evre Yürümeye Başlama	Özerkliğe Karşı Utanma ve Şüphencilik	Yaşamın ikinci ve üçüncü dönemini kapsayan evredir.
3.Evre Erken Çocukluk	Girişkenliğe Karşı Suçluluk Duygusu	Dördüncü ve beşinci yaşlarının olduğu dönemdir.
4.Evre İlkokul Çağı	Başarıya Karşı Aşağılık Duygusu	Klasik psikoanalistlere göre örtülü dönem olarak anılır. Altı ve on bir yaş aralığının olduğu ilkökul dönemidir.
5.Evre Ergenlik	Kimlik Kazanmaya Karşı Rol Karmaşası	On iki ve on sekiz yaş aralığının kapsayan ergenlik dönemidir.
6.Evre Yakınlık Kurmaya Karşı Soyutlanma	Yakınlık Kurmaya Karşı Soyutlanma	Ergenlik döneminden sonraki genç yetişkinlik dönemidir.
7.Evre Üretkenliğe Karşı Durgunluk	Üretkenliğe Karşı Durgunluk	Orta yaş veya ebeveynlerin iş ve meslek sahibi olduğu dönemdir.

8.Evre Yaşlılık	Benlik Bütünlüğüne Karşı Umutsuzluk	Ciddi düşüncelerin var olduğu son evredir.
-----------------	-------------------------------------	--

Kaynak: David Elkind, "Erik Erikson: İnsanda Gelişimin Sekiz Evresi", Çev. Ali Dönmez, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, C.12, S.1,1979, s.31-37; Jerry M. Burger, Kişilik, Çev. İnan DenizErguvan Sarıoğlu, 1.Basım, İstanbul, Kaknüs Yayınları, s.165.'denyararlanılarak düzenlenmiştir.

1.4.7. Hans J. Eysenck'in Kişilik Kuramı

Eysenck' e göre bireyler arasındaki farklılıkların temeli fizyolojik farklılıklardır. Eysenck' in kuramının temelinde kişiliği oluşturan faktörlerin bir hiyerarşik düzen içinde olması düşüncesi yatmaktadır. Eysenck'e göre kişiliğin iki boyutu vardır. Bunlar yatay ve dikey olarak adlandırılmaktadır. Birincisi nevrotiklik- dengeliliktir. İkinci ise dışadönüklük-içedönüklüktür. Nevrotiklik yani duygusal dengesizlik depresyasyon, korku ve bunalıma eğilim olarak tanımlanır. Nevrotik kişiler özgüvensiz ve silik kişilerdir. İçedönük karakter özelliğine sahip bireyler düzenli hayatı seven sakin, sessiz bireylerdir. Bu kişiler güven veren kişilik yapısına sahip, ahlaki değerleri yüksek bireylerdir. Dışadönük bireyler ise duygularını kontrol etmekte güçlük çeken, sosyal, girişken ve hareketli kişilerdir (Eysenck, 2004: 460-461).

Eysenck' e göre kişiliğin ölçülmesini mümkün kılan tek etken kişiliğin boyutlarını belirleyip bu boyutları ölçmektir. Bunun içinde faktör analizi yapılması gerektiğini düşünmüştür (Eysenck ve Wilson, 1976).Eysenck Symond'un görüşlerine dayanarak, çevresel etkilerin doğuştan gelen özelliklerden bağımsız oldukları için kişilik özelliklerini etkili bir şekilde açıklayabileceği teorisini eleştirdi. Bu çalışmanın sonuçlarına göre çevresel faktörler olmasa bile bireylerin genetik yoluyla edindikleri nevrotik özellikler ortaya çıkacaktır. Bu durumda sonuç. Kişiliğin genetik tarafından belirlendiği ve çevresel faktörlerle ilgisi olmadığıdır. Eysenck Slater'in aynı kalıtımsal özelliklere sahip bireylerin aynı nevrotik özellikler taşımadığını sonucuna dayanarak, kişilik özelliklerinin tamamen kalıtımla gelen faktörlere göre belirlendiğini savunan teorileri reddetmiştir (Slater, 1944).Eysenck' in nevrotik kişiler üzerine yaptığı çalışmalarda çevresel ve genetik faktörlerin kişilik özelliklerinden ayıramayacağını savunmuştur (Eysenck, 1947)

1.4.8. Abraham Maslow'un Kişilik Kuramı

Maslow insancıl yaklaşımın önemli bir temsilcisidir. Kişilik kuramı iki temel varsayıma dayanmaktadır (Tutar, 2013: 306). Birincisi bireyin davranışlarının temelinde ihtiyaçları tarafından güdülenmesi yatmaktadır. İkincisi ise ihtiyaçlar hiyerarşinin alt basamaklarındaki ihtiyaçlar giderilmezse üst basamaklardaki ihtiyaç oluşmaz yani ihtiyaçlar hiyerarşik bir düzen içerisindedir (Okutan, 2010: 52). Maslow'a göre hiyerarşinin temelinde eğer bir bireyin ihtiyacı karşılanıyorsa bu durum kişi üzerindeki motive edici etkiyi yok etmektedir. İhtiyaçlar önem sırasına göre;

- Fizyolojik ihtiyaçlar,
- Güvenlik ihtiyacı,
- Sosyal ihtiyaçlar,
- Saygı ve statü ihtiyacı
- Kendini gerçekleştirme ihtiyacıdır.

Fizyolojik ve güvenlik ihtiyacı en alt basamaklarda yer almaktadır. Üst basamaklarda ise sosyal ihtiyaçlar, saygı ve kendini gerçekleştirme yer almaktadır (Toker, 2007:95). Maslow ihtiyaçları hiyerarşik bir sırada incelerken en acil ihtiyaçları en alt basamağa, estetik ihtiyaçları ise en üst basamaklara koymuştur. Maslow' a göre her birey bu sıralamaya uymalıdır ve bu sıralamada en üst basamağa ulaşan birey kendini gerçekleştirmiş demektir.

Maslow kendini gerçekleştirmiş bireyin özelliklerini sıralamıştır:

- 1) Gerçekleri görüp doğru değerlendirebilir
- 2) Gerçeği olduğu gibi kabul eder
- 3) Doğayı, çevreyi ve kendini olduğu gibi kabul eder
- 4) Duygu ve davranışları doğaldır.
- 5) Özel yaşamı onun için önemlidir.
- 6) Çevreye duyarlı ve bakış açıları geniştir.
- 7) Otonomi sahibi ve bağımsız bireylerdir.
- 8) Üretken davranırlar
- 9) Başkaları ile ilişkileri yoğundur.
- 10) İnsanlara sorunlarını önemserler
- 11) Gerekli olduğunda çok çalışabilirler ve sorumluluk sahibidirler
- 12) Dürüst bireylerdir. (Altıntaş ve Gültekin, 2005).

1.4.9. Gordon Allport'un Kişilik Kuramı

Allport insanlara ait olan kişilik özelliklerini üç boyutta ele almıştır (Nairne, 2009, 384). Bunlar:

- Kardinal Kişilik Özellikleri, birey eğer amacına ulaşmak için hayatına ona göre şekil verip her şeyden vazgeçebiliyorsa bu kardinal kişilik özelliğidir.
- Merkezi Kişilik Özellikleri, kardinal kişilik özellikleri kadar önem taşımayan, daha çok başka bireyleri tanımlamak istediğimiz zaman kullanılan özellikleri kapsamaktadır (Ryckman, 2008, 270).
- İkincil Kişilik Özellikleri, bütün davranışlardan karşılaşılmayan özellikleri kapsar. Kendini daha az belli eden bir davranış türüdür (Nairne, 2009: 385).

Allport sözlükte var olan ve insan davranışlarını tanımlayan on sekiz bin kelimeyi inceleyerek bazı terimlerin anlamlarının birbiriyle benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşmıştır (Engler, 2014). Allport' a göre kişiliğin ortak özelliklerinin yanı sıra tamamen kişiye özgü eşsiz ve tek olan özellikleri de vardır. Allport' a göre bu eşsiz özelliklerin genel adı kişisel eğilimlerdir ve Allport daha çok kişiliğin bu eşsiz özelliklerinin üzerinde durmaktadır (Güney, 2008: 201).

1.5. Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesinde Kullanılan Test ve Teknikler

1.5.1. Myers- Briggs Kişilik Envanteri

Myers ve Briggs dört temel ve 16 alt boyuttan oluşturdukları envanter Jung'un kişilik tiplerini temel almıştır. Envanterin ilk 17 sorusu farklı durumlar karşısında verilen tepkiler ve bu durumlar karşısında kendimizi nasıl hissettiğimizi ölçmektedir. 44 sorudan oluşan ikinci bölümde, hangi sıfatların bize daha uygun olduğunu ölçmeyi amaçlanırken 55 soru olan üçüncü bölümde ise farklı durumlar karşısında nasıl davrandığımıza dair sorular yer alır. Envanter 126 sorudan oluşmaktadır (Zel, 2001: 58).

Bu model dört temel faktöre dayanır (Tutar, 2013: 311). Bunlar;

- Dışadönüklük-İçedönüklük: Kişiliğin oluşmasında çevresel etkilerden çok kalıtsal bir durum olduğunu ifade eder.
- Duyusallık – Sezgisellik: Kişinin çevresini algılamasıdır.
- Düşünme-Hissetme: Kişilerin karar alırken öznel mi yoksa nesnel mi olduklarının ölçütlerini ifade eder.
- Yargılama-Algılama: Kişilerin yaşam biçimi ile ilgili seçimini ifade etmektedir.

1.5.2. Cattel'in 16PF Kişilik Envanteri

Cattel'e göre kişilik çalışmalarındaki temel amaç bireyin belirli uyaranlar karşısında nasıl tepki verdiğiidir. Yapılan çalışmalarda faktör analizi yöntemini uygulayarak 16 temel kişilik özelliğinin belirlenmesinden katkıda bulunmuştur (Baysal ve Tekarslan, 2004: 127-128).

Cattel 16PF Kişilik Ölçeği 185 soruyu içermektedir. Bu ölçek, 16 “temel kişilik özelliğini” ve beş “genel kişilik eğilimini” ölçmektedir. Bu kişilik boyutları sıcakkanlılık, sorun çözme, strese tolerans, baskınlık, canlılık, kurallara bağlılık, sosyal girişkenlik, duyarlılık, ihtiyatlılık, soyuta odaklılık, ketumluk, kendini sorgulama, değişimlere açıklık, kendine yeterlik, mükemmeliyetçilik ve gerginlik şeklinde sıralanabilmektedir. Bu ölçeği takım oluşturma, personel seçme, kariyer planlaması, otoriteye ve sosyal normlara karşı tutum vb. becerileri ölçmek için kullanılır (Kaşlı, 2009: 30).

1.5.3. Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri

550 sorudan oluşan bu envanter “Doğru”, “yanlış” ve “bilmiyorum” şeklinde cevaplandırılmaktadır. Envanterin amacı bireylerin diğer bireylerle ve toplum içerisindeki uyumunu değerlendirmeyi amaçlar (Psikoweb, 2012). Minnesota envanterin de normal insanların cevaplarıyla anormal bireylerin cevapları sınıflandırılıp karşılaştırma yolu ile sonuca ulaşılmaktadır. Bu kişilik envanterine göre kişi kendini rapor etmektedir (Zel, 2011,65).

1.5.4. Beş Faktör Kişilik Envanteri

Beş faktör kişilik modeli kişiliğe yeni bir bakış açısı getirmiştir. Sebebi ise kişiliği teorik bilgilerden çok bilimsel gözlemlerle incelemesidir (Demirci 2009: 21). "Ayrımcı özellik yaklaşımına" dayanan bu model; kişiliğin ölçülmesinde, bireylerin kendilerini ve diğer bireyleri tanımlarken kullanılan özelliklerinden yararlanır (McCrae ve Costa, 1989). 1961 yılında Tupes ve Christal'ın Amerikan Hava Üssü'nde yapılan çalışmalar sonucunda kişilik özellikleri ilk defa beş özellik altında toplanmıştır. Yapılan bu çalışmaların neticesinde 35 kişilik özelliği analiz edilmiş ve bu analizler sonucunda beş etkili kişilik özelliği üzerinde durulmuştur. Bunlar;

- a) Surgency (yüksek düzeyde olumlu duygu ve hareketlilik)
- b) Uyumluluk
- c) Güvenilirlik
- d) Duygusal tutarlılık
- e) Kültür'dür

Tupes ve Christal (1961)'in geliştirdiği bu modelin son halini almasında Costa ve McCrae (1985), Digman (1990) ve Goldberg (1993) etkili olmuştur. Costa ve McCrae basit faktör analizleri tekniklerini kullanarak kişiliğin istikrarını ve yapısını incelemenin, kişilik özelliklerinin hipotezlerini kurmaktan daha doğru olduğunu savunmuştur (Feist ve Feist, 2008: 420). Bu süreç içerisinde ilk olarak dışadönüklük ve nevrozizm boyutu üzerinde odaklanmış fakat daha sonra ise deneyime açıklık boyutunu incelemişlerdir.

1985 yılına kadar bu üç boyut üzerinde çalışan araştırmacılar daha sonra kişiliğin beş temel boyutu olduğunu keşfetmişler ve bunu ölçen bir araç geliştirmişlerdir (İnanç ve Yerlikaya, 2011: 286-287). Geliştirilen bu ölçek kültürlerarası çalışmalarla o kültüre uyumluluğu açısından geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olan bir ölçek durumunda bulunmaktadır. Costa ve McCrae (1992) tarafından yapılan çalışmada Beş Faktör Kişilik Modelinin kişilik özelliklerini tam anlamıyla kapsamlı bir şekilde incelediğini şu cümlelerle kanıtlarsak (Sevi, 2009: 37).

- Kullanılan her faktörün kişilik tanımları ile tutarlılık göstermesi
- Söz konusu bütün faktörlerin davranış kalıplarındaki belli başlı eğilimler ile örtüşmesi
- Bu beş faktörün genetik temellere sahip olması.

1.5.4.1. Dışadönüklük

Dışa dönüklük boyutu bireylerin ne derece aktif, konuşkan, sosyal ve samimi olduklarını gösteren boyuttur (Doğan, 2013,56-64). Bu kişiler bulunduğu toplumda rahat hareket edebilen, kolay iletişim kuran, enerjik ve mutlu kişilerdir (Tatlıoğlu,2014,939-971).Bu boyut ilk kez 1920 yılında Carl Jung tarafından ele alınmıştır. Jung (1995) a göre Dışadönük bireyler ve içedönük bireyler olmak üzere insanlar iki tür yapıya ayrılır. Dışadönük bireyler dışarıdan gelen etkilere açık, fiziksel enerjisi dışa vurmuş kişilerdir. İçedönük bireyler ise farkındalıkları daha çok kendi iç dünyası olan kişilerdir. Onlar başkalarının değerlendirmelerine çok önem verir ve çevresinden çok kendi iç bilişsel sürecinden ilham alır. Bu iki boyut birbirini tamamlayan boyutlardır (Lutrell, 2009).

1.5.4.2. Uyumluluk

Bu kişilik yapısına sahip bireyler arkadaşça davranışlar sergileyen, yardımsever, sempatik ve iş birliği yapılabilen bireylerdir (Ma, 2005: 7). Bu bireyler rekabet ortamından çok iş birliği için çaba sarf eden ve mesleki çıkarları sosyal bir tip ile ilişkilendirilen kişilerdir (Barrick, 2003: 50). Uyumluluk testinden düşük puan alan bireyler ise uyumsuz davranış özelliği gösteren bireylerdir. Bu bireyler geçimsiz, bencil, tartışmaya açık ve insanlara hükmetmeyi seven bireylerdir (Aydoğmuş, 2011: 31-32).

1.5.4.3. Sorumluluk

Sorumluluk boyutu, planlı bir şekilde çalışmayı, disiplini ve başarı odaklı çalışmayı temsil eder. Bu kişiler tedbirli kişilerdir ve istemedikleri durumlarda bile sabırlı bir davranış sergilemeyi hedefler. Kişilerin bu özellikleri mükemmellik duygusu ile ilişkilendirilir (Camgöz, 2009: 61). Bir grubun üyeleri sorumluluk özelliğine sahip ise takım halinde çalışmak ve çalışmalarını organize etmek gibi özellikleri bulunur. Bu kişiler üyeler ile uyum halinde ve ikili ilişkileri iyi yönetmeyi başaran kişilerdir (Virga vd., 2014: 3). Sorumluluk kişilik özelliği düşük olan bireyler ise gayri resmi davranan, dikkat dağınıklığı yaşayan ve rahat davranan bireylerdir (Bhatti vd., 2014: 78).

1.5.4.4. Duygusal Denge

Bir diğerk adı nevroitikliktir. Bu boyut içsel bir denge olarak açıklanmaktadır. Nevrotiklik düzeyi yüksek bireyler negatif kişilik algısı ve düşük benlik duygusu yaşamaktadır. Bu bireyler öfke düzeyi yüksek, korku ve üzüntü duygusu fazla olan bireylerdir. Bu yüzden de tepkilerini kontrol edemez ve stresle baş etmede zorluk yaşayan kişilerdir (Ma, 2005: 6). Nevrotiklik düzeyi düşük olan bireyler ise, duygusal dengeye sahip içsel olarak dengeli kişilerdir. Bu kişiler yaşadığı durumlar karşısında olumlu düşünmeyi amaçlayan sakin kalabilen, özgüveni yüksek bireylerdir. Nevrotiklik seviyesi ile ilgili bireylerin sosyal yaşamında ve iş hayatında değerlendirme yapmamız gerekirse, kişiler arası depresyon ve tutarsız davranmaya eğilim gözlenmektedir. Duygusal dengeye sahip bireyler kendi iç dünyasında mutlu oldukları için çevresini de mutlu edebilen bireylerdir (Yurtsever, 2009: 54).

1.5.4.5. Açıklık

Bu boyuttan bireylerin insan ilişkilerinden çok yeni deneyimlere ne denli açık olduğu ölçülmeyi amaçlanır. Bu boyuttan yüksek puan alan bireyler yeni fikirler üretme konusunda yetenekli, faaliyetleri geliştirmeye meraklı ve istekli bireylerdir (Ma, 2005: 7). Bu kişiler orijinal fikirler üreten, geniş düşünebilen ve entelektüel özellikleri bulunan bireyleri kendi içerisinde barındıran bir boyuttur (Güney, 2007, 501).

McCrae ve Costa (1991) çalışmalarında gelişime açık bireyler için sanatsal yönü yüksek, entelektüel, duygusal olarak hassasiyet gösteren, fikirlere açık ve analitik düşünen bireyler olarak tanımlar. Gelişime açıklık boyutu düşük kişiler ise ilgi alanı dar, sanata duysarsız, yeniliklere kapalı ve belli rutinleri bulunan ve bu rutinlere sadık, dogmatik kişiler olarak tanımlamaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI

2.1. Girişimciliğin Tanımı

Literatüre ilk olarak Fransız yazar Cantillon tarafından kazandırılmış olup bugünkü kullandığımız anlamına Fransız İktisatçı Jean Babtiste Say kavuşturmuştur (Çiftçi vd.2014: 77). Bu kavram ekonomik kaynakları etkin bir şekilde kullanarak üretim ve üretkenliği arttırma anlayışına dayanır (Mort vd., 2003: 78). Girişimcilik, yeni fırsatlar yakalamak ve daha önceki sıradan iş süreçlerinde fark edilmemiş, farklı bir şeyi yapmak için oluşan deneme sürecidir. Girişimci ise ekonomik anlamda mal ve hizmet üretmek için üretim faktörlerini bir araya getirip gerekli girişimi başlatan kişidir (Gartner, 1985). Girişimciler ülkelerin büyüme gelişme ve kalkınma görevini üstlenen kişilerdir. Girişimci kavramı bazı mesleklere göre de farklı tanımlanmaktadır. Örneğin bir sanayici için girişimci gözü kara bir yatırımcı olarak ifade edilirken bir ticaret insanına göre girişimci risk üstlenen kişidir. Ekonomiste göre kaynakları verimli kullanan ve para kazanan kişi olarak tanımlanırken bir psikoloğa göre amacına ulaşmak için çabalayan motivasyonu yüksek kişilerdir (Yılmaz ve Sümbül, 2000:2).

Emsen (2001) e göre girişimci kar elde etme amacıyla üretim faktörlerini bir araya getirip, kendi işini kurarak üretim sürecinde yer alan ve risk üstlenen kişi olarak tanımlanmaktadır. Joseph Schumpeter ise 1911 yılında yayınladığı Ekonomik Gelişme Teorisi kitabında ise girişimciler için yeni fikirler üretip eski işleri pasif hale getirdiği için ekonominin canlı kalmasının en büyük göstergesi olarak tanımlamaktadır. Schumpeter'e göre girişimciler yeni bir iş kurmaktan çok daha fazlasını yapan insanlardır (Scarborough, 2014: 4). Girişimci para kazanmak için gerekli çabayı sarf eden ve finansal ve psikolojik olarak bütün riskleri alıp para kazanan ve tatmin sağlayan kişidir (Hisrich, Peters, &Shepherd, 2014). En büyük özelliği risk almasıdır. Girişimcide farklı düşünme ve olaylara bütüncül yaklaşma gibi herkeste olmayan temel yetenekler bulunmaktadır (Ramaswamy& Özcan, 2014). Aynı zamanda girişimde bulunmak isteyen kişi sadece kendi çıkarlarını korumakla kalmamalı, harekete geçtiği anda toplumun çıkarlarına da hizmet etmelidir. Pazarın sağladığı avantajları fırsata dönüştürmek ve ekonomiye yön vermek girişimcilerin en önemli özelliklerindedir. İşsizliği ortadan kaldırmak ve yeni

istihdam alanları yaratırken toplumsal refahın artmasına katkıda bulunmak girişimcilerin değerini ortaya çıkaran özelliklerden biridir (Bingöl, 1998:187).

Gürol (2006:4) girişimciyi; ihtiyacı olunan kaynakları bir araya getirip fırsatlardan faydalanarak karlılığı hedef haline getirmiş kişi olarak tanımlamaktadır. Kişinin kendi işini kurması, kapasiteyi belirleyip planlar yapması ve yatırım kararları alıp geleceğe ışık tutmasını da girişimciliğin fonksiyonları olarak tanımlanmaktadır (Kurafko 2007:1).

(Yılmaz ve Sünbül,2009) 'e göre ise başarılı girişimciler; vizyon sahibi, değişime açık, kendini açıkça ifade edebilen, samimi, güvenilir ve ikna gücü yüksek insanlardır.

(Yılmaz ve Sünbül 2009) a göre girişimcilikle ilgili tanımlarda şunları söylemek mümkündür.

➤ Girişimcilik, ekonomik imkanlar yaratarak, kişinin ve toplumun refahı için yeniliklere uyum sağlamak ve ekonomideki farklılıklara neden olma sürecidir.

➤ Girişimcilik, mal ve hizmet yaratmak için yeni bir işletme kurma sürecidir.

➤ Girişimcilik belirli bir zamanda değişim, dönüşüm ve yenilikçi yöntemler yaratabilen, işleri organize edebilen, insanları ve ekipleri, yeni ürünleri, hizmetleri ve teknolojileri koordine edebilen, topluma ve pazara değer sağlayabilen bir süreçtir.

2.2.Girişimcilik ile İlgili Benzer Kavramlar

2.2.1.Yöneticilik:

Mal veya hizmet üretmek için bir işi veya işletmeyi yöneten, kar ve riski kendisine ait olmadan üretim faktörlerini bir araya getirmek için temin eden kişiye yönetici denilmektedir (Mucuk, 2003:6). Yönetici, tekrarlayıcıdır. Ebedidir, sistem ve yapılar odaklıdır. Kısa vadeli görüşlere sahiptir. Nasıl ve neman diye sorarak sorgular. Her zaman ortak durumları onaylayan bir yapıya sahiptir ve onun egemen olduğu bir grup mevcuttur. Girişimci ise finansal ve psikolojik riskleri alan ve diğer insanların fark etmediği fırsatları fikre dönüştüren kişiler olarak tanımlanmaktadır (Kutaniş ve Alpaslan, 2006:140-141)

Tablo 2. Girişimcilerin ve Yöneticilerin Özellikleri

Girişimci	Yönetici
Sürekli geleceğe odaklanır.	Geçmişteki yaptıklarıyla yola devam eder.
Kontrolçüdür	Düzen kurucudur.
Değişimi benimser ve ayak uydurur.	Değişime karşıdır, statüye bağlıdır.
Fırsatları yakalar ve değerlendirir.	Problemleri ortaya çıkarır ve çözümü için uğraşır.
Bir planı gerçekleştirdikten sonra diğer planı düşünür	Bir plan çerçevesinde hareket eder. İkinci planı pek düşünmez
Girişimci yöneticinin belirlediği işleri sıraya koyar ve yapar	Yönetici ise girişimcilerin yaptıklarını toplarlar.
Yenilikçidir.	Gelenekseldir.
Hayalcidir	Planlayıcıdır
Riski seven	Güven arayandır.

Kaynak: Müftüoğlu, T. vd. (2004). Girişimcilik, Anadolu Üniversitesi, Web-Ofset, Eskişehir, s. 8

2.2.2.Liderlik

"Liderlik, en basit tanımıyla başkalarını etkileyebilme gücüdür" (Çetinkaya Bozkurt, 2015: 32). İnsanları belirli bir amaca yönelik davranmaya sevk eden kişiye de lider denir (Koçel, 2010: 569). Girişimci ve liderin benzer özellikleri bulunmaktadır. Girişimci kendi istekleri yönünde hareket etmektedir. Lider ise kendi isteklerinden çok toplum çıkarlarını gözeterek toplum için hedefler belirleyip, çıkarlar doğrultuda hareket eden kişidir (Güney, 2015: 35). Lider bulunduğu pozisyonun ne denli önemli olduğunun farkında olan, ayrıntılar üzerinde fazlasıyla vakit öldürmeyen sorunların çözümünde çalışanların ne denli önemli olduğunun farkında olan ve bütün problemleri kendisi çözmek için mücadele etmeyen kişidir (Yiğit, 2002:17).

Lider özellikler taşıyıp girişimcilik faaliyeti yapmayan kişiler olmakla birlikte, liderlik vasfı olmayıp girişimcilik faaliyetinde bulunan kişiler bulunmaktadır (Güney,2015:4).

2.2.3. İşveren

İşveren: İşveren, işletme, ekonomi ve sosyal politika literatüründe "işçi veya işgören istihdam eden, işgücü kiralayan ve bu sıfatla işgücü sahiplerine karşı sorumlu kişi" şeklinde tanımlanmaktadır (Müftüoğlu ve Durukan :13).

Bu iki kavram benzerlik gösterse de bazı noktalarda birbirinden ayrılmaktadır. Hukuksal olarak bakıldığında işverenlik hukuki bir kavramken girişimcilik hukuki bir kavram değildir (Çetinkaya, 2007:7). Girişimciler işverenlere göre büyüme ve karlılığı temel hedef haline getirmiş kişilerdir (Güney, 2015: 68). Tüm işverenler girişimci değildir fakat bütün girişimciler birer işverendir (Ataseven, 2016:14).

2.2.4. Tacirlik

Bir ticari işletmenin belli bir kısmını bile olsa kısmen kendi adına işleten kişi olarak tanımlanmaktadır (Kaya, 2007: 77). Tacir ve girişimci arasındaki temel farklılık sahip olunan yasal koşullardır. Tüccarlar ticari sicil kaydı olan ve ticari sicil kaydının uygun gördüğü ilkeler çerçevesinde hareket etmek zorundadır. Bütün işlemlerinde fatura kullanmaktadırlar. Girişimci ise tacir gibi yasal koşullara uymakla birlikte sermayedara karşı da sorumlu olmaktadır (Demirel, 2003: 16).

2.2.5. Esnaflık

6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre esnaf, "İster gezici olsun ister bir dükkânda veya bir sokağın belirli yerlerinde sabit bulunsun, ekonomik faaliyeti sermayesinden fazla bedeni çalışmasına dayanan ve geliri belirtilen sınırı aşmayan ve sanat veya ticaretle uğraşan kişi" olarak tanımlanmaktadır. Esnafın usta çırak ilişkisiyle başlar ve risk ve yenilik içermeyen bir süreçtir. Yani kendi kendine geçinebilecek kadar kazanç elde etmeye çalışan kişilerdir. Buda esnafı girişimciyi ayıran en önemli ayrımdır (Özdevecioğlu ve Karaca, 15-26).

2.2.6. Teknisyenlik/teknokrat

Teknokrat kelimesi Yunanca kökenlere dayanmaktadır. Kelime anlam olarak ise becerikli/beceren anlamını taşımaktadır. Teknokrat ise üst kademelerde görev yapan siyasi güç anlamına gelir. Bu kişiler maliye ve ekonomi anlamında uzman kişilerdir (Belet, 2008: 26). Girişimciler ve teknokratların en önemli farkı, girişimcilerde teknokratlar gibi bu alanlarda uzman kişiler olabilirler ancak siyasi geleceğe yön veremezler. Girişimci piyasaya yenilikler getirirken teknokratlar bu yenilikleri icat eden kişiler olmaktadır (Karagöz, 2009: 37).

Girişimci ve teknisyen arasında bazı farklar vardır. Bunlar;

- Teknisyene göre göre işletmeye teslim edilen madde ve nesnel birer üründür. Girişimci ise işletmeyi bir ürün olarak görmektedir.
- Müşteri teknisyen için bir sorun niteliği taşımaktayken, girişimci için müşteri her zaman fırsatları teşkil etmektedir.
- Girişimci gelecekte, teknisyen ise günümüzde yaşar.
- Girişimci hayal ederken teknisyen hayalleri uygulamaya koyan kişidir (Gerber, 2003:79).

2.3. Girişimciliğin Ülke Ekonomisi İçin Önemi

Girişimcilik ekonomide verimliliği ve istihdamı arttıran, bu yüzden de yeni işlere öncülük eden bir kavramdır. Bu sebeple son yıllarda dünya çapında araştırılan bir konu haline gelmiştir (Karimi vd., 2014: 187).

Girişimci toplumun kalkınması ve gelişmesi için yeni üretimler oluşturmayı hedefler ve kaynakların tam olarak kullanılmasını sağlayan kişidir. Ekonomik kalkınma ve büyüme toplumların gelişmesi için en önemli hedeftir (Marangoz, 2016). Fakat bilişim teknolojisinin gelişimi arttıkça üretim faktörleri ekonomide riskli bir duruma gelir, sebebi ise bilgi alışverişindeki artışın rekabet ortamı yaratmasıdır. Yenilikçi girişimciler bu değişim faktörünün en önemli unsurudur.

Pazarların büyümesi, teknolojilerin gelişmesi ekonominin büyümesi rekabetten çok büyük ortaklıklar kurulmasına olanak sağlamaktadır. Bu nedenle şirketler için ülkeler arası iş yapmak kolay hale gelmektedir. Girişimin temelinde ise tüketimden çok yeni ürünlerin üretilmesi yatmaktadır. Üretim artması genişleyen kitlelere talep gören ürünlerin ulaşması anlamına gelmektedir. Tüm bu süreçler girişimciliğin ne denli önemli olduğunu açıklamaktadır (Akpınar, 2009: 18-19). Girişimcilik toplum için değer yaratmak için teknolojik icatların verimli ve etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamaktadır (Çetinkaya Bozkurt vd. 2012: 233-234). Aynı zamanda ülke kaynaklarını aktif ve verimli olarak kullanıp sosyal bir hareketlilik kazandırmaya çalışmaktadır (Kaygın vd. 2017: 23). Girişimcilik faaliyetleriyle girişimciler sadece ekonomik fayda elde etmezler. Girişimci yapmış olduğu girişimcilik faaliyetiyle işsizliğin giderilmesinde, ekonominin hareketlenmesinde, gayri safi milli hasıladaki iyileşmede ve artışta ve yeni iş imkanlarının ortaya çıkmasında faydalı olmaktadır. Bu bağlamda teknolojinin etkin bir şekilde kullanılmasının ve yatırım yaptığı bölgelerde gelişim sağlanmasında faydalı olmaktadır (Güney, 2015: 71-72). Girişimciler, yenilikçi fonksiyonları sayesinde farklı iş fikirlerini hayata geçirir ve yeni şirketler doğurur. Ayrıca istihdam yaratarak işsizlik sorununa önemli bir çözüm getirerek ekonomik büyümenin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bununla birlikte, girişimcilerin buldukları topluma karşı görevleri ve katkıları bulunmaktadır.

Bunlar kısaca aşağıdaki sıralanmaktadır (www.ytukvk.org.tr):

1. İşsizlik ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerde en önemli sorunlardan biridir.
2. İşsizlik ürün/hizmet üretimi için yeni yatırımların yapılmaması sonucunda doğar.
3. Girişimci sayısı ne kadar artarsa, istihdam oranı da artmaktadır. Dolayısıyla işsizlikten kurtulmanın en etkin yolu, kişilerin kendi işlerini kurmalarıdır.
4. Toplumsal refah düzeyinin yükselmesi bireylerin refahlarıyla ilgilidir. Bireylerin refahını artıracak bir faktör ise kendi işine sahip olmasıdır. Dolayısıyla girişimcilik toplumsal refahın oluşturulmasında ve tabana yayılmasında etkin rol oynayabilecek bir mekanizmadır.
5. Girişimciler hem bilimi ve teknolojiyi kullanarak hem de bu alanlara kaynak aktararak bilimin ve teknolojinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.
6. Girişimciler kullanılmayan potansiyelleri kullanarak, bunların atıl olmalarını önlerler.

2.4. Girişimcilik Türleri

2.4.1. Ticari (Ekonomik)Girişimcilik

Ticari girişimcilik üretim faktörlerinin kâr amacı elde etmek için bir araya gelmesiyle oluşan girişimcilik türüdür. Sermayeyi şahısların kendisinin temin ettiği bu girişimcilik türünün temel amacı ise sadece maddi çıkar elde etmektir (Eğitim Portalı, 2019).Ticari girişimcilik girişimciliği orijinal haliyle ilk defa oluşturan girişimcilik türüdür.Bu türde girişimler ilk defa sıfırdan başlayarak kurulur ve girişimcilerin hayallerini gerçekleştirmek için faaliyete geçtikleri girişimcilik türüdür. Orijinal girişimcilik türünde en ayır edici etmen ilk defa ve orijinal olmasıdır. Girişimciler tek başlarına keşfedip faaliyete geçerek kendi işlerini yürütürler (Top, 2012).

2.4.2. Sosyal Girişimcilik

Toplumda oluşan olumsuz durumlar sonucunda, toplum için fayda gösterecek faaliyetleri sürdüren girişimcilik türüne sosyal girişimcilik denir. (Aydın ve Çakar 2014). Bu girişimcilik türünde tek amaç kar elde etmek değildir. Girişimcilik ile sosyal girişimciliği ayıran en temel özellikte budur. Sosyal girişimcilik kâr amacının yanında topluma faydalı bir çıktı yaratma amacındadır (Ebrashi,2013:189). Toplumsal yarar sağlayan kuruluşlarda bu girişimcilik türü içerisinde yer almaktadır (Balkan, 2017: 11). Bir başka ifadeyle, sosyal girişimcilik, topluma fayda sağlayacak alanlarda çalışma isteğini bir araya getirmektedir. Sosyal girişimcilik kavramı, örgütün niteliğine göre farklılık gösterebilmektedir. Sosyal girişimciliğin kâr amacı gütmeyen, kâr amacı güden ve kamu girişimleri tarafından yorumlanması farklıdır. Bu kurumların yorumlarının farklı olması, sosyal değişimin iş uygulamalarında farklı uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Sosyal girişimciliğin temel varsayımı, girişimcilerin özelliklerinin kâr amacı gütmenden topluma fayda sağlamasıdır (Marangoz, 2012).” Sosyal girişim” kavramının girişimcilik anlayışı, yeni fırsatları yakalama, belirsizlikten/ riskten kaçınmama, sorunları yenilikçi ve iş riskleri gibi farklı yollarla çözme olgusunu beraberinde getirmektedir. Öte yandan “sosyallik” kavramı, girişimciliğin faydalarının karlılıktan çok toplumsal konulara uyarlanması içerir. Bu bağlamda serbest piyasa yöntemlerini özümseyen kuruluşlar sosyal girişimciler olarak tanımlanmaktadır. Sosyal girişimciler uzun vadede ele aldıkları problemlerin

çözümlerini sistematik olarak değişim yaparak yaygınlaştırmayı ve sorunun tamamen ortadan kalkması için toplumun desteğini amaç edinmektedir (Sosyal Girişimler ve Türkiye, 2010).

2.4.3. İç Girişimcilik

Hali hazırda faaliyet gösteren bir örgütteki çalışanların klasik bir girişimci gibi davranmaya yönlendirilmesine iç girişimcilik denir. Temel düşüncesi, girişimcilik düşüncesinin mevcutta bulunan örgüt içerisinde yayılmasıdır. Bir diğer ismi de şirket girişimciliği olan iç girişimcilik mevcutta bulunan örgütü bir takım yenilikçi davranışlarla harekete geçirip yeniden canlandırmayı ve bu yeniliklerle yeni bir girişim yaratmayı hedefleyen girişimcilik türüdür (Naktiyok ve Kök, 2006: 78-79). İç girişimcilik bir örgütte var olan bireylerin örgüt bünyesinde kendi yetenek ve becerilerinin farkına varıp başka bir girişimciliğin içinde başlayan bir girişimcilik türüdür. Bu girişimcilik türünde girişimcilerin kendi beceri ve yeteneklerinin farkına varmalarının yanında örgütte bulunan diğer girişimciler tarafından da keşfedilen bir türdür. İç girişimci mevcut yeteneklerinin girişimin içine dahil ederken mevcutta bulunan girişimcilerde burada katalizör olarak yerini alır (Top, 2012).

2.4.4. Kurumsal Girişimcilik

Mevcutta faaliyet gösteren işletmeleri daha güçlü hale getirmek için yeni girişimler oluşturulmasına kurumsal girişimcilik denir. Kurumsal girişimcilik türünün amacı küçük ve orta ölçekli işletmelere destek vermek ve sürekliliklerini sağlamayı desteklemektir (Dinçel, 2016: 91). Kurumsal girişimcilik olgusu, 1980'lerden incelenmeye başlanmıştır. Küreselleşme döneminde örgütlerde rekabet algısı artmış ve örgütler stratejik bir iş birliği sürecine girmek zorunda kalmıştır. Girişimciliğin rekabetçi bir avantaj elde etmesi için bireysel sahadan kurumsal bir sahaya kayması ve fırsatları öngörerek olası tehditlere cevap verebilmesi gerekmektedir. Bu yüzden kurumsal girişimcilik sürdürülebilir rekabet avantajının sağlanması için önem arz etmektedir. Böylece girişimciler arasındaki iletişim artarak risk azalacaktır (Karadağ ve Gülpınar, 2013).

Guth ve Ginsberg' e (1990) göre kurumsal girişimcilik iki boyuttan oluşmaktadır. Birincisi firmanın temel stratejilerinde yenilikler yapılarak işletmenin dönüşüm içerisine girmesi ikincisi ise işletme içerisinde yeni işlerin oluşması ve inovasyonların meydana gelmesi. Guth ve Ginsberg'e göre kurum içi girişimcilik, aşağıdaki şekilde de görüldüğü gibi 4 faktörden etkilenmektedir:

- Çevre (rekabet, teknolojik, sosyo-kültürel, politik)
- Stratejik liderler (özellikler, inançlar, davranışlar)
- İşletme yönetimi/tarzı (strateji, yapı, süreç, temel değerleri)
- İşletme performansı (faaliyetler, etkinlik, verimlilik, ortaklık, karlılık, iş memnuniyeti)

2.4.5. Teknik Girişimcilik

Teknik olarak belli becerilere sahip kişilerin yeteneklerini en doğru şekilde kullandıkları girişimcilik türüne teknik girişimcilik denir (Top, 2006: 16). Bu girişimcilik türünde, teknolojik donanımlara sahip olan girişimcilerin sürdürdükleri projelerine teknik ortaklık şeklinde yapılan yatırım türüdür (Dinçel, 2016: 91-92). Teknolojik girişimciliğin amacı ekonomik değer yaratmak olduğundan, potansiyeli yüksek ve teknoloji yoğun fırsatları değerlendirerek mevcut pazara yön verir ve değer yaratacak yeni fırsatları belirler (Petti ve Zhang,2011: 9). Tekno girişimci aynı zamanda teknik yönetim yeteneklerine, işletme yönetimi yeteneklerine ve motivasyona sahip olan ve teknik yetenekleri bu özelliklerde birleştirebilen kişidir (Bulsara, Gandhi ve Porey, 2010:13).

Teknik girişimcilik, ulusal tüzel kişiler tarafından desteklenen kilit ve öncelikli bir alandır. Bu konuda KOSGEB destekler bölümü incelendiğinde girişimcilik hakkında ar-ge inovasyon ve buna benzer birçok teknolojik desteğin verildiği görülmektedir (Cin ve Yumuk, 2013).

2.4.6. Stratejik Girişimcilik

İşletmelerin mevcutta yaptığı işyada işlerin dışında yeni fırsatlar yakalayıp rekabet avantajını oluşturmaya çalıştığı girişimcilik türüdür (Akdemir, 2015:337). Stratejik girişimcilik stratejik yönetim ile girişimciliğin keşişim noktasıdır. Çünkü stratejik

girişimcilik stratejik bir bakış açısıyla ortaya çıkan girişimcilik faaliyetlerini ifade etmektedir (Karadal, 2013). 2000'li yıllarda yoğun rekabet ortamından ötürü strateji kavramı büyük önem kazanmaktadır. Küresel gelişmeler ve teknolojik faaliyetler bireyleri stratejik düşünmeye yöneltmiştir. Bu durum yenilikçi yönetim uygulamalarının ve örgüt yapılarının gerekliliğini artırmıştır (Hitt vd., 2001: 13-28).

Stratejik girişimciliğin 4 temel boyutu vardır. Bunlar, girişimci akıl seti, girişimci kültür, girişimci liderlik ve kaynakların stratejik yönetimidir. Örgüt içerisinde çalışanların stratejik davranmaları girişimci akıl seti en gerekli şarttır. Girişimci akıl seti rekabet avantajı oluşturup gelecek olan stratejileri belirlemek için ihtiyaçtır (Miles vd.2000). Örgüt içinde paylaşılan değerleri girişimci kültür oluşturmaktadır. Çevresel farklılıklardan ötürü oluşan adaptasyon süreci girişimci kültür sayesinde gerçekleştirmektedir (Dess ve Picken, 1999). Girişimsel faaliyetlerin stratejik bakış açısıyla gerçekleşip insan gücünü ve kaynaklarını yöneten faktör girişimci liderliktir. Yani firma çalışanlarının ortak bir amaç için kaynakları kullanabilmesi girişimci liderliğin fonksiyonudur. Stratejik girişimde kaynakların stratejik yönetimi ise son boyuttur (Covin ve Slevin 2002).

2.4.7. Kamu Girişimciliği

Sermayenin tamamen kamudan geldiği ve var olan risklerin kamuya ait olduğu girişimcilik türüdür. Kamu sektöründe görev yapan kurumlar girişimcilik faaliyetlerini yürütür ve piyasada yer alan ürünler devlet eliyle üretilmektedir(işimizgirişim.com). Kamu girişimciliği kamuda oluşan problemleri çözümlerken, maddi imkanların ve insan gücünün nasıl yönetileceğini bulan bir yöntem olarak benimsenmiştir (Wieman, 1993). Kamu girişimcileri siyasi otoritelere bağlı olarak disiplinli bir şekilde bütçede faaliyet göstermektedir. Dar bir anlamda bakılırsa bütçede kısıtlı davranıldığı için kamu girişimcilerine bürokrat da denilmiştir. Bu alanda piyasa ekonomisi içerisinde çalışan kişilerin sayısı özümsemeyecek derecede fazladır (Tikici ve Aksoy, 2009:17).

Cevher ve Yüksel (2014: 100)'e göre kamu girişimciliği, özellikle ekonomik dalgalanmaların olduğu dönemlerde kamu otoritelerinin aktif olarak yatırımlara rehberlik ettiği ve işletmelerin sağladığı kaynaklardan ziyade kamunun ürettiği kaynakları kullandığı bir girişimcilik türü olarak tanımlanmaktadır.

2.4.8. Kadın Girişimciliği

Herhangi bir mal veya hizmetin üretilmesini ve pazarlanıp dağıtılmasını sağlayan, kendi işiyle alakalı durumlarda gerekli kurumlar ve çevreyle iletişim içinde bulunan, yaptığı kazancın nasıl kullanılacağına dair söz sahibi olan ve evi dışında bir mekanda iş yeri bulunan kadınları ifade eder (Ecevit, 1993: 20). Kadın girişimcilerin iş kurmasındaki en büyük etmen kendi ekonomik gücüne sahip olup bağımsız olma isteği, toplum içindeki cinsiyet ayrımına ve kadına biçilen göreve ve rollere baş kaldırma ve iş hayatı ile aile hayatı arasındaki dengeyi kurabileceği becerisini gösterebilmedir (Najimudinova, 2015:10).

Kadın girişimciliği ekonomik büyüme ve kalkınmada önemli bir araç olarak görülmekte bu sebepten ötürü de devletler tarafından destek görmektedir. İş gücüne sağladığı katkılarla özellikle yerel kalkınmanın sağlanmasında katkı sağladığı öngörülmektedir. Oluşan bölgesel farklılıklardan ötürü kadınların iş gücüne bazı bölgelerde daha az katkı sağlaması kalkınmadaki en büyük eksikliklerden birisi olarak görülmektedir. Dolayısıyla kadın girişimciliğindeki sorunların giderilebilmesi için hükümet politikalarında kadınlara özel düzenlemeler getirilmekte, çözüm önerileri sunulmaktadır (Gündoğdu ve Yalman, 2014: 39). Toplumumuzda kadınlar hem annelik hem de ev hanımlığı yaptığı için kariyer olanaklarına ara vermek zorunda kalmışlardır. Ara vermek zorunda olan kadınlara farklı bir noktadan kariyerlerine devam edebilme olanağı sunmakta ve annelik rolünü de başarılı bir şekilde yerine getirmesine olanak tanımaktadır (Orhan ve Scott, 2001, s:233).

2.5. Girişimcilik Eğilimi ve Etkileyen Faktörler

Girişimcilik eğilimi,” Kişinin yeni bir girişimde bulunma yönündeki yatkınlığı” olarak tanımlanmaktadır (Ulama, 2016: 742). Bireyin kendi işini kurmak için çaba sarf etmesi ve çalışması girişimcilik eğilimi olarak da tanımlanmaktadır. Bireyin girişimcilik faaliyetinin temelini, yapacağı girişim için istek duymasıyla oluşmaktadır yani bu bağlamda bir iş için niyet edilip plan yapılması girişimcilik eğilimini oluşturur (Timuroğlu ve Çakır, 2014). Girişimcilik eğilimi girişimciliğin büyük bir parçası olarak risk alma ve yenilikçilik gibi temel unsurları meydana getirir ve kişilerin kararlılığını ve kendi işlerini yapmak istemeleri şeklinde bir bütünü oluşturmaktadır (Börü, 2006:22). Bireylerin

girişimci olmak istemesi ve girişimci olabilme yeteneği girişimcilik eğilimi ile ilgili bir kavramdır (Karakaya vd. 2017, s.599). Girişimcilik eğilimini çeşitli etkenler etkilemektedir.

Bunlar (Güreşçi, 2014: 27):

- > Ülkenin sosyal, siyasal ve ekonomik yapısı
- > Ülkenin toplumsal kültür yapısı
- > Bireylerin kişilik özellikleri
- > Genel ve mesleki eğitim düzeyi
- > İş tecrübesi ve inanç

Bununla birlikte bazı kişilerin istediği kariyeri elde edememesi, iş olanaklarından memnun olmaması, istihdam edilememesi gibi etkenler de kişilerin girişimciliğe eğilimli olmasına sebep olmaktadır (Börü, 2006: 27-28). Bu konuda yapılan bazı çalışmalarda mevcut yaşam tarzı, eğitim, iş, yaş vb. etmenler yeni girişimler yaratma eğiliminde durumsal itme ve çekme etmenleri sonucunda meydana geldiğini göstermektedir. Bazı bireylerin ise iş yaşamından memnun olmaması vb. etmenler girişimcilik eğilimine yönelmelerini ortaya çıkarmaktadır (Börü, 2006: 26-27).

2.5.1. Aile

Her aile farklı yapıda, farklı bir kültürde ve toplumda farklı değer yargılarına sahiptir. Aile çocuğun yeteneklerine yön veren en etkili kurumdur (Börü, 2006:14). Girişimcilerde de aile işin önemli unsurlarından birisi olmuştur. Girişimcilerin aile ilişkileri statüleri ve aile üyelerinden birisinin girişimci olması, bireyi girişimci olmak istemesi yönünden olumlu bir şekilde etkilemiştir (Bozkurt, 2011). Aile içerisinde girişimci bir ruha sahip olan bireylerin olması, kişilerin içerisindeki var olan girişimcilik niyetini olumlu olarak etkilemektedir (Naktiyok vd.,2009:92). Bireylerin girişimcilik niyetine ailelerin iki şekilde etkisi ve desteği vardır. Bunlar maddi olarak yüksek gelirli ailelerde bulunan bireylerin aileleri tarafından kuracakları işletmelere destek olması ikincisi ise girişimciliğe destek olan ailelerin çocuklarını da girişimcilik yetiştirdiği aile koşullarından ötürü girişimcilik eğiliminin yüksek olmasıdır (İrmiş vd., 2012: 3-4). Anne ve babası meslek sahibi olup çalışan kişiler ebeveyn rol modeline göre kendi işlerini kurma

faaliyetlerinde girişimci olma ihtimali daha yüksek gözükten bireylerdir. Bu kişiler aile destek modeline göre de anne ve babası tarafından destek gören kişilerdir. Bundan da çıkarılacağı üzere sosyal statü girişimcilik eğilimi üzerinde pozitif bir etki bırakmaktadır (Wang ve Wong, 2004: 165). Girişimcilik niyeti ile ilgili yapılan pek çok çalışmada aile ortamının, çevresinin, anne baba mesleğinin, aylık gelirin, ailede girişimci olup olmadığının girişimcilik etkileri üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Özellikle yeni iş kurma ve girişim faaliyetlerinde bulunmanın anne ve babadan sağlanan desteğin son derece etkili olduğu görülmektedir (Gurel vd., 2010).

Paakkanen (2009) yapmış olduğu bir araştırmada kişinin girişimci olma isteği yönünde ailenin önemli bir etkisi olduğunu savunmuştur. Özellikle aile şirketleri içinde büyüyen çocukların kariyerlerini yaşadıkları bu hayat tarzının büyük ölçüde etkilediğini öne sürmüştür.

2.5.2. Eğitim

Eğitim bireylerin girişimleri doğrultusunda en akıllıca işleri yapması ve seçimleri aşamasında ortaya çıkabilecek durumlarda isabetli seçimler yapabilmesi için bir ön hazırlık anlamı taşımaktadır (Doğan, 2000:217). Eğitim girişimciliğe teşvik için önemli bir araçtır ve girişimcilik üzerinde çeşitli etkileri bulunmaktadır. Bu etkilerin en başında eğitimin bireylere kendine güven duygusunu vermesidir. Bir başka etki ise bireylerin vizyonunu genişletip yeni fırsatları yakalaması için donanımlı hale getirmesi ve kariyer alternatifleri sunmasıdır (Raposo ve DoPaço, 2011: 454). Bireylerin girişimci olma yolunda bilgi ve becerilerini arttırmak için verilen eğitimler, bireylerin farkındalıkları için önemli bir yere sahiptir. Özellikle gençlere farklı bir bakış açısı kazandırmak için eğitim önemli bir rol oynamaktadır (Bozkurt, 2011:21).

2.5.3. Toplumsal Kültür

Girişimcilik faaliyetleri toplumlar arasında farklılık göstermektedir. Bazı toplumlarda girişimcilik faaliyetleri fazla iken bazı toplumlar da bu faaliyetler daha azdır. Bu farklılıkların ortaya çıkma nedeni kültürel farklılıklardır. Bireyler girişimcilik faaliyetlerine başlarken toplumsal normların meydana getirdiği kültürden büyük ölçüde

etkilenmektedir. Kültürel değerler ve bireyin içinde yaşadığı toplumun çalışma şartları bireyin girişim eğilimini yönlendirmektedir (Demirel ve Dikici,2004). Yani bireyin yeni bir işletme kurma düşüncesi içinde yaşadığı toplumsal kültürden ve etkisi altında olduğu alt kültür (aile, öğretmen) gelen etkilere bağlıdır (Sarntaş ve Duran, 2017:151).

Kültür bireylerin girişimcilik faaliyetlerinde başarılı olmasını sağlayan büyük bir etmendir. Yani bir işletmenin kurulmasında ve gelişmesine destek verip katkıda bulunan bir kültür, yeni işletmelerin kurulmasına vesile olacaktır. İçinde bulunduğumuz girişimciliği yeteri kadar destekliyorsa, girişimcinin kendi işinin patronu olma, maddi manevi kazanç sağlama gibi özelliklerini büyük ölçüde önemsiyordur. Bu özellikleri benimseyen kültürlerde yeni iş imkanlarının oluşması ve yeni iş yerlerinin kurulması artacaktır. Aksi halde başarıyı önemsiz kılan bir toplumun girişimcilik eğilimi büyük ölçüde azdır (Çarıkcı vd., 2010:7).

2.5.4. Kişilik Özellikleri

Kişilik; "Bireyin kendi açısından, fiziksel, zihinsel ve ruhsal özellikleri hakkındaki bilgisidir" (Demirel ve Tıkici, 2004: 52). Bireylerin kişilik özellikleri yeni bir iş kurma, yürütme ve geliştirme yönünde girişimciliğin birçok özelliğinin ve yönünün yordayıcıları olduğunu göstermiştir. Bireyler sahip oldukları farklı kişilik özelliklerinden dolayı bazı girişimcilik faaliyetlerini diğer bireylere nazaran daha tatmin edici bulabilirler. Bu nedenle diğer bireylerden daha çok emek sarf etmektedirler (İsmail vd., 2009: 56). Girişimcileri birbirinden ayıran en önemli özelliklerinden birisi girişimci kişilik özelliklerinin bulunmasıdır. Girişimci bireyler analitik düşünebilen, yaratıcı ve girişimcilik tutkusuna sahip bireylerdir (Kutunis, 2006:13).

McKenna, bireylerin tutum, mizaç gibi kişilik özelliklerinin diğer insanlara göre ayırıcı bir özellik olduğunu belirtmektedir (Aytaç, 2006: 143). Bu özellikler risk almak, riski tolere etmek, inisiyatif almak ve proaktif olmak risk almak veya riski tolere etmek kişiliğinin belli uzantıları olarak kabul görmektedir (Luca ve Simo, 2016: 173).

2.6. Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi ile İlgili Literatür Taraması

Kılıç, Keklik & Çalış (2012) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin girişimci olma eğilimleri incelenmiş ve öğrencilerin girişimci kişilik özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin erken öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha yenilikçi olduğu ve öğrencilerin cinsiyetleri ile yenilikçi olma özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda kültürel yapının etkisinin önemi vurgulanmıştır.

Keleş ve diğerleri (2012) tarafından yapılan “Ön lisans Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma” adlı çalışmada; öğrencilerin kendi ailesine ait bir işletme sahibi olması, okumuş olduğu üniversitenin türü ve var olan iş tecrübesinin, öğrencilerin girişimcilik düzeylerinde anlamlı bir farklılık yarattığı saptanmıştır. Buna göre ailelerine ait işletmeleri bulunan öğrencilerin, bulunmayan öğrencilere göre girişimcilik düzeyleri “çok yüksek” düzeydedir. Aynı zamanda kamu üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyleri “düşük” düzeyde iken vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyleri “çok yüksek” düzeyde olduğu saptanmıştır. İş deneyimine sahip olan öğrencilerin girişimcilik seviyesinin “yüksek”, iş deneyimine sahip olmayan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin ise “çok yüksek” düzeyde olduğu bulunmuştur.

Bozkurt (2006) tarafından Sakarya Üniversitesi İİBF öğrencilerine yönelik yapılan çalışmada öğrencilerin kişilik özelliklerinin girişimci olma eğilimleri üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini taşımamalarına rağmen, girişimci olma eğiliminde oldukları görülmüştür (Bozkurt, 2006). Hachana vd. (2018) tarafından Tunus'taki girişimcilere yönelik yapılan araştırmada, beş önemli kişilik özelliğinin girişim başarısı üzerindeki etkisi incelenmiş ve cinsiyetin önemli olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışma sonuçları, iş başarısı ile önemli ölçüde ilişkili olan girişimci kişilik özelliklerinin; yüksek duygusal denge (Nörotizm), deneyime açıklık ve dürüstlük ile karakterize olduğunu açıkça göstermektedir. Ayrıca, sonuçlar cinsiyetin kişilik ile girişimcilik başarısı arasındaki ilişkiyi değiştirdiğini göstermektedir (Hachana, Berraies, & Ftiti, 2018).

Balaban & Özdemir (2008)'in Sakarya Üniversitesi İİBF öğrencilerine yönelik yaptıkları çalışmada girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimci eğilimlerine olan etkisi incelenmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin eğitimle birlikte potansiyellerinin farkına vardığı, yeteneklerini geliştirdikleri ve sonuç olarak girişimci olma eğilimlerinin pozitif olarak etkilendiği görülmüştür (Balaban & Özdemir, 2008).

İşcan ve Kaygın (2011) "Potansiyel girişimciler olarak üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma" yapmışlardır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerin girişimcilik eğilimine sahip olduğu görülmüştür

Wang ve Wong (2004), Singapur'da eğitim gören üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini araştırmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şöyledir: Cinsiyet, ailenin girişimci olması ve eğitim düzeyi girişimciliği etkileyen faktörler olarak ortaya çıkarken ailenin gelir durumu, etnik kökenin girişimcilik üzerinde etkili olmadığı görülmüştür.

Yılmaz ve Sünbül (2009), üniversite öğrencilerine yapılan girişimcilik araştırmalarında kullanılabilecek güvenilir ve geçerli bir girişimcilik ölçeği geliştirebilmek amacıyla, öncelikle üniversite öğrencilerine girişimcilik hakkında kompozisyonlar yazdırmışlardır. Daha sonra yazındaki diğer çalışmalarını incelemiş ve benzerlik ve farklılıkları ortaya koymuşlardır. Bu ön araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkarak, anlamlı ifadeler haline getirilmiş toplamda 43 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçek, Selçuk Üniversitesi'nin farklı bölümlerinden 474 öğrenci üzerinde sınanmış ve sonuç olarak tutarlı ve geçerli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu noktada Yılmaz ve Sünbül'ün geliştirdikleri anketin, pek çok araştırmacı tarafından kullanıldığı da gözlenmektedir.

Patır ve Karahan (2010) tarafından potansiyel girişimci olan öğrencileri belirlemek üzere İnönü Üniversitesi'nden 235 öğrenciye anket çalışması yapılmıştır. Sonuçta, öğrencilerin %56'sı kendi işini kurmak istediğini belirtmiştir. Öğrencilerin %29'u yeni ve kazanç getirecek iş fikrine, %30'u ise yeni bir ürün ortaya koyma fikrine olumlu bakmış ve zaman ayırabileceklerini belirtmiştir

Uluyol (2013) girişimcilik dersi almanın, girişimci olma üzerinde bir etkisi olup olmadığına karar vermek için Gölbaşı Meslek Yüksekokulu'ndan 534 öğrenci üzerinde araştırma yapmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda, Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin oldukça yüksek düzeyde girişimcilik potansiyeline sahip oldukları belirlenmiştir. Ancak girişimcilik dersi almanın girişimcilik potansiyeline doğrudan bir etkisi olduğuna dair istatistiki bir sonuca ise ulaşamamıştır. Akın ve Zor'un (2009) girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimini desteklediğine dair elde edilen sonucunun, Uluyol'un (2013) sonucu ile aynı olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, seçilen hedef kitlenin ve değişkenlerin farklı olmasının da bu durumda etkisi olabilmektedir.

Çetinkaya Bozkurt ve Alparslan (2013), diğer girişimcilik araştırmalarından farklı olarak öncelikle, bir girişimcinin özelliklerinin ve girişimcilik eğitimlerinin nasıl olması gerektiğine karar vermek için 58 girişimci ile yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirmiştir. Bu görüşmelerden elde edilen bulgulara dayanarak, 125 öğrenciye girişimcilerin görüşlerine katılıp katılmadıkları anket yöntemi ile sorulmuştur. Sonuçlara göre öğrenciler, bir girişimcinin taşıması gereken özellikler olarak özgüven, dürüstlük, risk alma ve yenilikçi düşünme fikrine katılırken, bir girişimcinin sosyal olması gerekir fikrine ise katılmamışlardır. Girişimcilik dersi için ise farklı üniversitelerdeki girişimcilik derslerinin kıyaslamalı olarak incelenmesi gerektiği sonucuna ulaşıldığı belirtilmiştir.

Akpınar ve Küçüköksel (2015), öğrencilerin girişimci olma isteklerini ve girişimci olmalarını engelleyen sebepleri ortaya çıkarmak için Namık Kemal Üniversitesi Çorlu Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören toplam 174 öğrenci üzerinde bir araştırma yapmışlardır. Araştırmanın sonucunda, girişimci olmak isteyen öğrencilerin oranı %28 olarak belirlenirken, öğrencilerin girişimci olmak istememelerinin en önemli nedenlerinden biri olarak, ailelerinden maddi destek almamaları gösterilmektedir. Bir birey her ne kadar girişimcilik fikrine, eğilimine, eğitimine ve kişilik özelliklerine sahip olsa da girişimin başlatılabilmesi için maddi bir birikime ihtiyaç duyabilmektedir. Genellikle ilk başlangıç için bireyler, aile desteğine yönelmektedir. Maddi ve manevi destek alabilen bireylerin yenilikçi fikirlerini gerçekleştirme oranları, bu anlamda daha yüksek olmaktadır. Ekici (2016) "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimini Belirlemede Planlanmış Davranışlar Teorisi ve Girişimcilik Eğitiminin Rolü" adlı yüksek lisans tezinde; kişisel

tutumların, sosyal normların, algılanan davranışsal kontrolün ve girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki ilişkisini incelemiştir. Bu doğrultuda, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ve Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi'nden girişimcilik eğitimi alan 3. ve 4.sınıf İşletme öğrencileri ile bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın girişimcilik eğitimi boyutundan elde edilen sonuçlara göre girişimcilik eğitimi ile girişimcilik eğilimi arasında güçlü bir bağlantı olduğu belirlenmiştir. Buna göre girişimcilik eğitime katılım, iş kurma niyetini önemli ölçüde artırmakta ve teşvik edici rol üstlenmektedir.

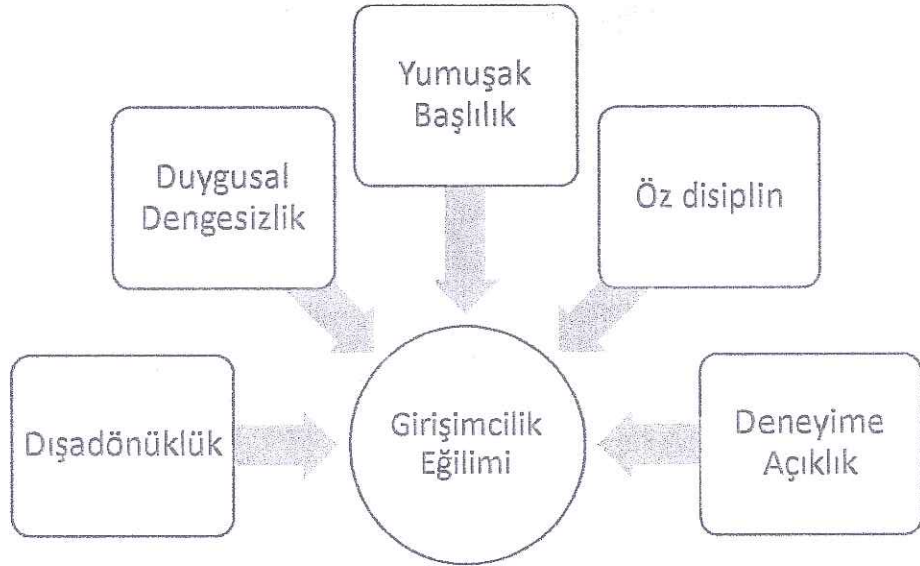
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde; kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkisini incelemek adına Mersin İlinin Silifke İlçesindeki Yükseköğretim Kurumları öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen araştırmanın amacı, kapsamı, sınırlılıkları, model ve hipotezleri, evren ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin analizi ile analiz sonucu elde edilen bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli ve Değişkenleri

Kişilik Özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisini incelemek için yapılan araştırmada, gerçekleştirilen literatür taramasına bakıldığında kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasında bir ilişki olduğu varsayımından hareketle araştırmanın modeli şekil 2’de sunulduğu şekliyle oluşturulmuştur.

Şekil 2. Araştırma Modeli

3.2.Araştırmanın Hipotezleri

Hipotez araştırmacının araştırma probleminin değişkenleri arasındaki ilişkiye dair oluşan beklentileri ifade etmektedir. Hipotez araştırmacının araştırma probleminin en iyi ifade edilif biçimini yansıtmaktadır.

H₁: Kişilik özelliklerinden dışa dönüklüğün girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H₂: Kişilik özelliklerinden yumuşak başlılığın girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H₃: Kişilik özelliklerinden öz disiplinin girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H₄: Kişilik özelliklerinden duygusal dengesizliğin girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H₅: Kişilik özelliklerinden deneyime açıklığın girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

3.3.Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, Mersin'in Silifke ilçesinde bulunan üniversite öğrencileri oluştırmaktadır. Bu okullarda 1800Öğrenci bulunmaktadır. Ana küttleden %95 güvenilirlik sınırları içerisinde %5'lik bir hata payı dikkate alınarak örneklem büyüklüğü 230 olarak hesaplanmıştır (Sekaran, 1992: 253). Bu kapsamda kolayda örneklem yöntemiyle toplam 228 kişiye anket uygulamasının yapılması planlanmıştır. Gönderilen anketlerin 228'i Geri dönmüş ve 228 'i analiz yapmak için uygun bulunmuştur.

3.4.Verii Toplama Yöntemi ve Kullanılan Ölçekler

Veri toplama formunun uygulanabilmesi için Mersin Üniversitesi Silifke İlçesi Yükseköğretim Kurumlarındaki öğrencilerle iletişime geçilmiştir. Covid 19 salgını sebebiyle yüz yüze eğitime ara verilip, uzaktan eğitim sistemine geçildiği için öğrencilere ulaşabilmek adına ilgili birimlerin idare veya bölüm başkanlarıyla ilettime geçilip öğrencilere sosyal ağ üzerinden anket formları ulaştırılmıştır. Katılımcılara verilerin ne amaçla elde edileceği ve veri gizliliği yönünde taahhütler verilmiştir. Ulaştırılan anket

formu 3 bölümden meydana gelmektedir. Veri toplama formunun birinci bölümünde araştırmaya katılanların demografik bilgisi ile okuldan ve bölümden memnuniyeti, yabancı dil bilgisi ve sosyal ağı kullanma sıklığı sorulmuştur. Veri toplama formunun ikinci bölümünde 44 sorudan oluşan ve kişiliğin 5 farklı özelliğini ölçmek için kullanılan “Kişilik Ölçeği” yer alırken üçüncü bölümünde ise üniversite öğrencilerinin kişilik eğilimini ölçmek için kullanılan ve 36 sorudan oluşan “Girişimcilik Eğilimi Ölçeği” yer almaktadır.

Tablo 3. Veri Toplama Formunun İçeriği

Bölüm	Bölüm Sorularının İçeriği	Değişken Sayısı	Ölçek Türü
1	Sosyo-Demografik Özellikler	10	-
2	Kişilik Ölçeği	44	Likert 5'li Sistem
3	Girişimcilik Eğilimi Ölçeği	36	Likert 5'li Sistem

3.4.1. Kişilik Özellikleri Ölçeği

Kişilik özelliklerini ölçmek için Benet-Martinez ve John (1998) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek 44 sorudan oluşmaktadır ve kişiliğin 5 farklı özelliğini ölçmektedir. Birinci boyut dışadönüklük (1, 6, 11, 16, 21, 26, 31 ve 36'ncı sorulardan oluşmaktadır. İkinci boyut yumuşak başlılık boyutudur.(2, 7, 12, 17, 22, 27, 32, 37 ve 42'inci sorulardan oluşmaktadır).Üçüncü boyut öz disiplin boyutudur.(3, 8, 13, 18, 23, 28, 33, 38, 43' üncü sorulardan oluşmaktadır).Dördüncü boyut duygusal denge boyutudur.(4, 9, 19, 24, 29, 34 ve 39' uncu sorulardan oluşmaktadır).Beşinci boyut deneyime açıklık boyutudur.(5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 41 ve 44'üncü sorulardan oluşmaktadır.)Ölçek 1999 yılında John Srivastava tarafından güncellenmiş Özlem D. Gümüş tarafından Türkçeye uyarlanmıştır.

Cevaplar 5'li Likert ile alınmıştır (1= Kesinlikle katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım 4= Katılıyorum 5= Kesinlikle katılıyorum)

Tablo 4. Kişilik Özellikleri Ölçeği Boyutları

Dışa dönüklük	1,6,11,16,21,26,31,36
Yumuşak Başlılık	2,7,12,17,22,27,32,37,42
Öz disiplin	3,8,13,18,23,28,33,38,43

Duygusal denge	4,9,19,24,29,34,39
Deneyime açıklık	5,10,15,20,25,30,35,40,41,44

3.4.2. Girişimcilik Eğilimi Ölçeği

Üniversite öğrencilerinin kişilik eğilimini ölçmek için Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek 36 sorudan oluşmaktadır ve tek boyutludur. Cevaplar 5'li Likert ile alınmıştır (1= Hiçbir zaman 2=Nadiren, 3= Bazen 4= Sıklıkla 5= Her zaman). Yapılan güvenilirlik analizi neticesinde ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,968 olarak hesaplanmıştır.

3.5. Güvenilirlik Analizleri

Güvenilirlik analizi; ölçek ile ölçülmek istenilen ortak değeri eşit olarak paylaşmayan değişkenleri belirlemek ve bu değişkenleri analiz dışı bırakarak, ölçeğin iç tutarlılığının artırılması hedef alınarak kullanılan analizdir (Baş, 2001:191).

Güvenilirlik unsuru bilimsel araştırmalarda son derece önemli bir unsur olup veri toplama sürecinde kullanılan ölçme araçlarının güvenilir olduğundan emin olunması gerekmektedir. Yapmış olduğumuz çalışmalarda sonuçlar güvenilir değilse çalışmanın sonucunda elde edilen veriler gerçeği yansıtmamaktadır. Yapmış olduğumuz çalışmada değişkenler arası ilişkileri belirlemek amacı ile Pearson Korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Parantez içindeki değerler Cronbach's alfa güvenilirlik katsayısıdır. Değişkenlere ait ortalama, standart sapma, korelasyon katsayıları ile Cronbach's alfa güvenilirlik katsayılarına ait bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Güvenilirlik Katsayıları Bulguları

	Ort.	ss	1	2	3	4	5	6
Dışa dönüklük	3,55	,75	(,770)					
Yumuşak başlılık	3,79	,63	,335**	(,675)				
Öz-disiplin	3,90	,59	,416**	,601**	(,712)			

Duygusal dengesizlik	2,93	,70	-,289**	-,195	-,408**	(,714)		
Deneyime açıklık	3,78	,72	,588**	,638**	,640**	-,187**	(,837)	
Girişimcilik eğilimi	4,08	,68	,481**	,283**	,399**	-,235**	,523**	(,968)

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$ Analiz sonucunda değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Yapılan güvenirlik analizi neticesinde; ölçeğin Cronbach's Alfa Katsayısı 0,847; dışa dönüklük alt boyutunun Cronbach's Alfa Katsayısı 0,770; yumuşak başlılık alt boyutunun Cronbach's Alfa Katsayısı 0,675; özdisiplin alt boyutunun Cronbach's Alfa Katsayısı 0,71; duygusal dengesizlik alt boyutunun Cronbach's Alfa Katsayısı 0,714 ve deneyime açıklık alt boyutunun Cronbach's Alfa Katsayısı 0.837 olarak hesaplanmıştır.

3.6. İstatistik Analizler

Araştırma verilerinin incelenmesi için SPSS 20. Yazılımı kullanılarak istatistik analizler yapılmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistikler yapılarak incelenmiştir. Bağımsız örneklem t- testi, Anova testi yapılarak hipotezler test edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu bölümde, katılımcılardan elde edilen verilerin istatistiki analiz bulgularına yer verilmiştir. Öncelikle sosyo –demografik özelliklerin istatistiki verileri sunulmuş, tablolar aracılığıyla analiz sonuçlarına yer verilerek, değişkenler arasındaki farklılıkları ters edebilmek amacıyla bağımsız örneklem t- testi ve Anova testi sonuçları elde edilmiştir.

4.1 . Katılımcıların Sosyo- Demografik Özellikleri

Tablo 6'da araştırmaya katılan katılımcıların sosyo- demografik özellikleri incelenmektedir. Bu tabloda katılımcıların yaşı, cinsiyeti, babasının mesleği, medeni hali, yabancı dil bilme düzeyi, amacına ulaşma düzeyi, okulundan ve bölümünden memnuniyet düzeyi ile teknoloji ve sosyal ağ kullanma düzeyleri verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	Sayı	%
Yaş		
18-25	182	80,2
26-30	20	8,8
31-35	15	6,6
36-40	5	2,2
41-45	1	,4
46+	4	1,8
Cinsiyet		
Kadın	167	73,6
Erkek	60	26,4
Babamızın Mesleği		
Girişimci/iş adamı /esnaf	36	15,9
İşçi/memur/emekli	136	59,9
Çiftçi	18	7,9
Diğer	37	16,3
Medeni Hal		
Bekar	204	89,9
Evli	23	10,1
Hangi yabancı dili iyi düzeyde bilmektesiniz.		
İngilizce	171	75,3
Almanca	1	,4
Amacınıza ulaşma düzeyiniz		

Çok düşük	5	2,2
Düşük	18	7,9
Orta	125	55,1
Yüksek	55	24,2
Çok yüksek	24	10,6
Okulunuzdan memnuniyet düzeyiniz		
Çok düşük	12	5,3
Düşük	22	9,7
Orta	121	53,3
Yüksek	53	23,3
Çok yüksek	19	8,4
Bölümünüzden memnuniyet düzeyiniz		
Çok düşük	7	3,1
Düşük	12	5,3
Orta	80	35,2
Yüksek	77	33,9
Çok yüksek	51	22,5
Teknoloji kullanım düzeyiniz		
Çok düşük	2	,9
Düşük	3	1,3
Orta	80	35,2
Yüksek	83	36,6
Çok yüksek	59	26,0
Sosyal ağ kullanım düzeyiniz		
Çok düşük	3	1,3
Düşük	6	2,6
Orta	67	29,5
Yüksek	82	36,1
Çok yüksek	69	30,4

Tablo 6' daki sosyo demografik veriler incelendiğinde katılımcılardan çoğunluğu 182(80,2) kişi 18-25 yaş aralığındadır. Bunun sebebi ise katılımcıların üniversite öğrencileri olmasından kaynaklanmaktadır. Katılımcıların cinsiyetinin 167 (73,6) sının Kadın, 60(26,4) ünün ise Erkek katılımcılar oluşturmaktadır. Katılımcıların baba mesleği incelendiğinde çoğunluğun İşçi/ Memur ve Emekli 136 (59,9) geri kalanının ise Girişimci/iş adamı/esnaf 36 (15,9), Çiftçi 18 (7,9) ve diğer 37 (16,3) meslek dallarından olduğu görülmektedir. Medeni hallerine bakıldığında 204 (89,9) unun bekar 23 (10,1) evli olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun bekar olma sebebi öğrenci olmalarıdır. Katılımcıların yabancı dil düzeyi incelendiğinde İngilizce bilen sayısının 171 (75,3) Almanca 1 (0,4) ve diğer dilleri 55 (24,2) bilme sayısından büyük oranda fazla olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların amaçlarına ulaşma düzeylerine bakıldığında çok

düşük 5 (2,2), düşük 18 (7,9) orda 125 (55,1), yüksek 55 (24,2) çok yüksek 24 (10,6) olarak görülmektedir. Verilerden anlaşıldığı üzere katılımcıların hedeflerine ulaşma konusunda kararlı olmadıkları görülmektedir.

Katılımcıların okudukları okullarından memnuniyet düzeylerine bakıldığında çok düşük 12 (5,3), düşük 22 (9,7) orda 121 (53,3), yüksek 53 (23,3) çok yüksek 19 (8,4) olarak görülmektedir. Verilerden de anlaşıldığı üzere katılımcıların büyük çoğunluğunun okulundan beklediği düzeyde memnun olmadıkları görülmüştür.

Katılımcıların bölümlerinden memnuniyet düzeylerine bakıldığında çok düşük 7 (3,1), düşük 12 (5,3) orda 80 (35,2), yüksek 77 (33,9) çok yüksek 51 (22,5) olarak görülmektedir. Verilere baktığımız zaman katılımcıları büyük bir çoğunluğunun okuması olduğu bölüm hakkındaki memnuniyet beklentisinde net bir kararı olmadığı, diğer çoğunluğun ise bölümünden memnun olduğu görülmektedir.

Katılımcıların teknoloji kullanım düzeyine baktığımız zaman çok düşük 2 (0,9), düşük 3 (1,3) orda 80 (35,2), yüksek 83 (36,6) çok yüksek 59 (26,0) olarak görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu orta ve yüksek düzeyde teknolojiyi aktif bir şekilde kullanmaktadır. Teknolojinin bu şekilde aktif olarak kullanılma sebebi ise katılımcıların üniversite öğrencileri olduğu için teknoloji kullanmaya ihtiyaç duymalarıdır. Katılımcıların sosyal ağ kullanım düzeyine baktığımız zaman çok düşük 3 (1,3), düşük 6 (2,6) orda 67 (29,5), yüksek 82 (36,1) çok yüksek 69 (30,4) olarak görülmektedir.

Katılımcıların büyük çoğunluğu orta ve yüksek ve çok yüksek düzeyde sosyal ağları aktif bir şekilde kullanmaktadır. Değişkenler arası ilişkileri belirlemek amacı ile Pearson Korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Parantez içindeki değerler Cronbach's alfa güvenilirlik katsayısıdır.

4.2. Ölçeklerin Tamamlayıcı İstatistikleri

Bu bölümde elde ettiğimiz veriler dikkate alınarak değişkenlerin ortalama ve standart sapmalarına yer verilmiştir.

Tablo 7. BFKÖ Tanımlayıcı İstatistik

BFKÖ Tanımlayıcı İstatistik	n	Minimum	Maximum	Ort.	Std. Sapma
Konuşkan biriyim.	227	1,00	5,00	3,7093	1,18398
Başkalarının hatasını bulmaya yatkımsın.	227	1,00	5,00	2,8899	1,21248
Bir işi tam yaparım.	227	1,00	5,00	4,2643	1,07288
Kararsız, hüzünlü biriyim.	227	1,00	5,00	2,4714	1,14166
Orijinal biriyim yeni fikirler üretirim.	227	1,00	5,00	3,7533	1,03091
İçine kapanık biriyim.	227	1,00	5,00	2,2511	1,19861
Yardımseverim.	227	1,00	5,00	4,2555	1,09541
Bazen dikkatsiz davranabiliyorum.	227	1,00	5,00	3,3348	1,15321
Rahatım strese girmem.	227	1,00	5,00	2,8502	1,28109
Pek çok şeyi merak ederim.	227	1,00	5,00	3,8722	1,11961
Enerji doluyum.	227	1,00	5,00	3,9868	1,07457
Başkaları ile ağız dalaştı (sözlü kavga) başlatırım.	227	1,00	5,00	2,0176	1,04316
Bir görevim (çalışma, ödev, iş) verilmesi için güvenilir biriyim.	227	1,00	5,00	4,3392	1,06613
Gergin olabilirim.	227	1,00	5,00	3,1674	1,16672
Zeki, derin düşünebilen biriyim.	227	1,00	5,00	3,8062	,99439
Diğer insanları heveslendiririm.	227	1,00	5,00	3,6520	1,23644
Bağışlayıcıyım.	227	1,00	5,00	3,8855	1,18064
Dağınık biriyim, çok derli toplu biri değilim.	227	1,00	5,00	2,2291	1,24461
Endişeli biriyim.	227	1,00	5,00	2,7930	1,19599
Hayal gücüm kuvvetlidir.	227	1,00	5,00	3,8943	1,13952
Sessizim.	227	1,00	5,00	2,7974	1,32484
Başka insanların güvendiği biriyim.	227	1,00	5,00	4,1850	1,15642
Tembel olmaya eğilimliyim.	227	1,00	5,00	2,2247	1,18908
Duygusal olarak dengeliyim, kolay kolay mutsuz olmam.	227	1,00	5,00	3,3524	1,26527
Yaratıcıyım.	227	1,00	5,00	3,7357	1,09330
Çekingen değilim, girişkenim.	227	1,00	5,00	3,6300	1,26021
Başka insanlara karşı soğuk	227	1,00	5,00	2,2423	1,13993

ve ilgisizim.					
Bir işi yarıda bırakmam, kesinlikle bitiririm.	227	1,00	5,00	4,1454	1,14483
Duygu durumum(modum) değişkendir.	227	1,00	5,00	3,4185	1,22879
Sanatsal ve estetik şeyler benim için önemlidir.	227	1,00	5,00	3,9207	1,18727
Bazen utangaç ve çekingenim.	227	1,00	5,00	3,2247	1,26481
Herkese karşı düşünceli ve saygılıyım.	227	1,00	5,00	4,1322	1,07678
Yaptığım şeyleri etkin bir şekilde, hakkını vererek, iyi yaparım.	227	1,00	5,00	4,2467	1,06469
Gergin durumlarda, ortamlarda sakin kalabilirim.	227	1,00	5,00	3,6300	1,28110
Rutin, tekdüze şeyleri yapmayı tercih ederim.	227	1,00	5,00	2,8018	1,24104
Dışadönük, sosyal biriyim.	227	1,00	5,00	3,7445	1,20688
Bazen diğer insanlara kaba davranırım.	227	1,00	5,00	2,4053	1,15351
Plan yapar ve bu planları uygulayırım.	227	1,00	5,00	3,8194	1,15903
Çabuk heyecanlanırım.	227	1,00	5,00	3,4670	1,26299
Ürettiğim fikirlerin, benim için ne anlama geldiği üzerinde düşünmeyi severim.	227	1,00	5,00	3,9383	1,16956
Sanata karşı pek ilgili değilim.	227	1,00	5,00	2,1718	1,14887
Başkaları ile yardımlaşmayı severim.	227	1,00	5,00	4,2335	1,11034
Dikkatim çabuk dağılır.	227	1,00	5,00	2,8899	1,33079
Sanat, müzik ve edebiyatla ilgiliyimdir.	227	1,00	5,00	3,9383	1,22499

Tablo 7' teki Beş faktör kişilik ölçeğinin değişkenleri incelendiğinde; katılımcılar "bir işi tam yaparım ifadesine (Ort:4, 2643st.sp:1,07288),

Bir görevim (çalışma, ödev, iş) verilmesi için güvenilir biriyim" ifadesine (ort: 4,3365, Srt. Sp. 0,6354), Yaptığım şeyleri etkin bir şekilde hakkını vererek, iyi yaparım. (ort: 4,2467 st.Sp: 1,06469)ortalama skor ile verdikleri yanıtlarla yüksek düzeyde katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu soruların oranlarının yüksek olma sebebi öğrencilerin verilen sorumluluklarını yerine getirdiği düşüncesine sahip olmalarıdır

Tablo 8. Girişimcilik Eğitimi leğinin Tanımlayıcı İstatistikleri

GEÖ Tanımlayıcı İstatistik	n	Minimum	Maximum	Ort.	Std. Sapma
İşimde geçmiş performansından daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcarım.	227	1,00	5,00	4,3656	,90390
Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.	227	1,00	5,00	4,4758	,84303
İstediğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğunu dşnürüm.	227	1,00	5,00	3,7665	1,00138
İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	227	1,00	5,00	4,0088	,90226
Kendi işimi kurabilirim.	227	1,00	5,00	4,0176	1,12480
İşten zorunlu olarak ayrılırsam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	227	1,00	5,00	3,9515	1,06527
Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim.	227	1,00	5,00	4,0925	,91945
Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	227	1,00	5,00	4,1938	,95350
Denemediklerimi denemekten çekinmem.	227	1,00	5,00	4,2247	,94434
Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	227	1,00	5,00	4,2863	,93219
Arkadaşlarımaya değişik iş projelerinden söz ederim.	227	1,00	5,00	3,7974	1,13019
Yeteneklerini uygulayabilecek alanlar oluştururum.	227	1,00	5,00	3,9295	1,09478
Arkadaşlarımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem.	227	1,00	5,00	4,0264	1,01720
Hayatımı dış etkenlere bırakmam.	227	1,00	5,00	3,8502	1,04523
Kararlarımıla hayatıma şekillendirebileceğimi dşnüyorum.	227	1,00	5,00	4,3260	,90201
Risk almaktan çekinmem.	227	1,00	5,00	3,9207	1,04875
Geleceğe göreerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	227	1,00	5,00	4,0617	1,02865
Yeni birşeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	227	1,00	5,00	4,1189	,97715
Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	227	1,00	5,00	3,9692	1,07420
Yeni bir perspektiften bakmama imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	227	1,00	5,00	3,9075	1,00674

Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	227	1,00	5,00	3,7048	1,09953
Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırebiliriz.	227	1,00	5,00	4,2467	,95978
Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	227	1,00	5,00	4,1322	,92659
Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmakta sorun yaşamam.	227	1,00	5,00	4,0308	,97940
Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	227	1,00	5,00	3,6432	1,16759
Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	227	1,00	5,00	3,8018	1,12115
Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	227	1,00	5,00	4,1189	,93076
Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.	227	1,00	5,00	4,2511	,87918
Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	227	1,00	5,00	4,1057	,93946
İşimde ve çalışmalarımda ortaya çıkan değişimlere açıgımdır.	227	1,00	5,00	4,0308	1,01053
İşimi severek ve azimle yaparım.	227	1,00	5,00	4,4890	,82741
İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	227	1,00	5,00	4,1762	,97070
İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişi ile çalışabilirim.	227	1,00	5,00	4,3436	,88547
Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	227	1,00	5,00	4,1542	,98575
İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	227	1,00	5,00	4,2026	,96091
Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	227	1,00	5,00	4,2511	,93763

Tablo 8'deki Girişimcilik eğilimi ölçeğinin değişkenleri incelendiğinde; katılımcılar İşimde geçmiş performansımın daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcarım. (Ort: 4,3656 st.Sp: 0,90390)Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım. (Ort 4,4758 st sp:0,84303). İşimi severek ve azimle yaparım. (Ort. 4,4890 st sp:0,84303) ortalama skor ile verdikleri yanıtlarla yüksek düzeyde katıldıkları sonucuna ulaşmışlardır.

4.3. Demografik Gruplar Arasındaki Farklılıklar

Bağımlı ve bağımsız değişkenlerin cinsiyete ve medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği t testi; yaşa göre farklılık gösterip göstermediği ANOVA analizi ile test edilmiştir. t testi bulguları Tablo 9'da ANOVA analizi bulguları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 9. Demografik Gruplar Arasındaki Farklılıklara Ait Bulgular

Değişken	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dışa dönüklük	Kadın	167	3,527	,765	-,947	,345
	Erkek	60	3,635	,725		
	Bekar	204	3,530	,742	-1,558	,121
	Evli	23	3,788	,845		
Yumuşak başlılık	Kadın	167	3,944	,594	1,725	,086
	Erkek	60	3,790	,590		
	Bekar	204	3,905	,580	,129	,898
	Evli	23	3,888	,733		
Öz disiplin	Kadın	167	3,783	,636	-,361	,719
	Erkek	60	3,818	,648		
	Bekar	204	3,806	,637	,962	,337
	Evli	23	3,671	,651		
Duygusal Dengesizlik	Kadın	167	3,028	,730	3,365	,001**
	Erkek	60	2,677	,579		
	Bekar	204	2,955	,724	1,286	,200
	Evli	23	2,755	,544		
Deneyime Açıklık	Kadın	167	3,805	,685	,584	,560
	Erkek	60	3,741	,825		
	Bekar	204	3,813	,682	1,566	,119
	Evli	23	3,565	1,01		
Girişimcilik eğilimi	Kadın	167	4,082	,639	-,004	,997
	Erkek	60	4,082	,789		
	Bekar	204	4,074	,666	-,508	,612
	Evli	23	4,151	,808		

Tablo 9 incelendiğinde duygusal dengesizlik ortalamasının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir. Kadınların ortalaması ($X=3,028$), erkeklerin ortalamasından ($X=2,677$) daha yüksektir.

Tablo 10. Kişilik Özelliklerinin ve Girişimcilik Eğiliminin Yaşa Göre Dağılımı

Değişken	Grup	N	Ort	ss	F	p	Fark
Dışa dönüklük	1	182	3,516	,734	1,291	,269	-
	2	20	3,706	,765			
	3	15	3,966	,806			
	4	5	3,350	1,14			
	5	1	3,250				
	6	4	3,406	,86			
Yumuşak başlılık	1	182	3,925	,588	,733	,599	-
	2	20	3,800	,681			
	3	15	3,936	,470			
	4	5	3,488	,803			
	5	1	3,888				
	6	4	3,750	,771			
Öz-disiplin	1	182	3,833	,642	1,486	,195	-
	2	20	3,438	,653			
	3	15	3,844	,350			
	4	5	3,644	,886			
	5	1	3,666				
	6	4	3,722	,693			
Duygusal dengesizlik	1	182	2,936	,746	,330	,895	-
	2	20	3,056	,508			
	3	15	2,900	,641			
	4	5	2,825	,519			
	5	1	2,875				
	6	4	2,593	,373			
Deneyime açıklık	1	182	3,823	,686	,645	,665	-
	2	20	3,620	,861			
	3	15	3,760	,585			
	4	5	3,420	1,41			
	5	1	4,000				
	6	4	3,575	1,21			
Girişimcilik eğilimi	1	182	4,107	,619	1348	,245	-
	2	20	3,850	1,00			
	3	15	4,218	,465			
	4	5	4,233	,431			
	5	1	3,388				
	6	4	3,576	1,74			

Tablo10 incelendiğinde kişilik özelliklerinin ve girişimcilik eğiliminin yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir.

4.4. Hipotezleri Test Edilmesi

Değişkenler arası doğrusal ilişkileri, diğer bir anlatımla bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkisini ortaya koymak amacıyla regresyon analizi yapılmıştır. Dışadönük kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Dışadönük Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi

Değişken	B	Std. hata	β	t	p
Sabit	2,543	,191	-	13,290	,000
Dışadönük kişilik özelliği	,433	,053	,481	8,227	,000
R=,481; R ² =,231 F (1,225) = 67,682; p<,01 Girişimcilik eğilimi= 2,543+,433 Dışadönük kişilik özelliği					

Tablo 11 incelendiğinde; dışadönük kişilik özelliğinin girişimcilik eğiliminin önemli bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (R²=,231; p<,01). Diğer bir anlatımla girişimcilik eğilimi puanına ilişkin toplam varyansın %23’ü dışadönüklük kişilik özelliği ile açıklanmaktadır. H₁ hipotezi kabul edilmiştir.

Yumuşak başlılık kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Yumuşak Başlılık Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi

Değişken	B	Std.hata	β	t	p
Sabit	2,823	,288	-	9,792	,000
Yumuşak başlılık kişilik özelliği	,323	,073	,283	4,419	,000
R=,283; R ² =,080 F (1,225) = 19,529; p<,01 Girişimcilik eğilimi= 2,823+,323 Yumuşak başlılık kişilik özelliği					

Tablo 12 incelendiğinde yumuşak başlılık kişilik özelliğinin girişimcilik eğiliminin yordayıcısı olduğu görülmektedir (R²=,080; p<,01). Diğer bir anlatımla girişimcilik eğilimi puanına ilişkin toplam varyansın %8’i yumuşak başlılık kişilik özelliği ile açıklanmaktadır. H₂ hipotezi kabul edilmiştir.

Öz disiplin kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13. Öz disiplin Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi

Değişken	B	Std.hata	β	t	p
Sabit	2,470	,250	-	9,866	,000
Öz disiplin kişilik özelliği	,425	,065	,399	6,532	,000

R=,399; R²=,159
F(1,225)= 42,663; p<,01
Girişimcilik eğilimi= 2,470+,425 Öz disiplin kişilik özelliği

Tablo 14. Duygusal Denge Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi

Değişken	B	Std. hata	β	t	p
Sabit	4,743	,188	-	25,278	,000
Duygusal Denge kişilik özelliği	-,225	,062	-,235	-3,620	,000

R=,235; R²=,055
F (1,225) = 13,104; p<,01
Girişimcilik eğilimi= 4,743-,225 Duygusal denge kişilik özelliği

Tablo 14 incelendiğinde duygusal denge kişilik özelliğinin girişimcilik eğiliminin yordayıcısı olduğu görülmektedir (R²=,235; p<,01). Diğer bir anlatımla girişimcilik eğilimi puanına ilişkin toplam varyansın %24'ü duygusal denge kişilik özelliği ile açıklanmaktadır. H₄ hipotezi kabul edilmiştir.

Deneyime açıklık kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15. Deneyime Açıklık Kişilik Özelliğinin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi

Değişken	B	Std.hata	β	t	p
Sabit	2,219	,206	-	10,778	,000
Deneyime açıklık kişilik özelliği	,492	,053	,523	9,216	,000

R=,523; R²=,274

F (1,225)= 84,930; p<,01

Girişimcilik eğilimi= 2,219+ ,492 Deneyime açıklık kişilik özelliği

Tablo 15 incelendiğinde deneyime açıklık kişilik özelliğinin girişimcilik eğiliminin yordayıcısı olduğu görölmektedir ($R^2=,523$; $p<,01$). Diğer bir anlatımla girişimcilik eğilimi puanına ilişkin toplam varyansın %52'si deneyime açıklık kişilik özelliği ile açıklanmaktadır. H_5 hipotezi kabul edilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışma, kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Mersin İlinin Silifke İlçesindeki Silifke Meslek Yüksekokulu bölümleri, Silifke Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu Bölümleri ve Taşucu Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilere Google formlar üzerinden anket yöntemi uygulanarak veriler toplanmıştır. Araştırmanın öğrencilere uygulanma sebepleri, öğrencilerin eğitim hayatı bittikten sonraki dönemde girişimcilik eğilimine olan yatkınlık ve girişimci niteliklerine ne kadar sahip olduklarını görmektir.

Kişilik özelliklerinin dışadönük boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Girişimci kişiler gerek kişilerle gerekse dış çevreyle iyi ilişkiler kurmak zorundadır. Dışa dönük bireylerde ikili ilişkilerde samimi, aktif ve pozitif kişiler oldukları için dışadönüklük boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif bir ilişki söz konusudur.

Kişilik özelliklerinden yumuşak başlılık boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönde bir ilişki mevcuttur. Yumuşak başlı bireyler arkadaşça davranışlar sergileyen uyumlu ve yardımsever bireylerdir. Girişimci bireyler ise bir yandan yardımsever, arkadaş canlısı bireyler olduğu için, yumuşak başlılık boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif bir ilişki söz konusudur.

Kişilik özelliklerinden öz disiplin boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönlü bir ilişki söz konusudur. Öz disiplin puanın yüksek bireyler sistemli bir şekilde çalışan sorumluluk sahibi bireylerdir. Girişimci bireyler ise yaptıkları işin sorumluluklarını almış bireyler oldukları için öz disiplin kişilik boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif bir ilişki söz konusudur.

Kişilik özelliklerinden duygusal denge boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönlü bir ilişki söz konusudur. Duygusal dengeye sahip bireyler tutarlı ve içsel olarak dengeli ve sakin bireylerdir. Girişimciler ise iş yaşamında değerlendirme yapılırsa istikrarlı ve tutarlı bireyler oldukları için duygusal denge kişilik boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif bir ilişki söz konusudur.

Kişilik özelliklerinden deneyime açık bireyler gelişime açık, yaratıcı ve yenilikçi bireylerdir. Girişimci bireyler ise risk alabilen, yenilikçi bireylerdir. Bu sebeple kişiliğin deneyime açıklık boyutu ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiş ve boyutun girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilediği ortaya çıkmıştır

Bu çalışmada da yapılan analizler sonucu BFKE boyutlarından dışadönüklük, yumuşak başlılık, özdisiplin deneyime açıklık ve duygusal denge boyutlarıyla girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkinin pozitif yönlü olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırma kapsamında kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkisine ilişkin elde edilen bulgulara dayanılarak şu öneriler ileri sürülebilir,

Üniversite öğrencilerle başarılı girişimciler ile öğrenciler sık sık bir araya getirilme ve her girişimci başarı öyküsünden ve tırmandığı basamakları anlatarak öğrencilere yol gösterebilir.

Üniversite bünyesinde öğrencilerin son sınıfta gördükleri girişimcilik eğitimi zorunlu olmalıdır. Girişimciliği başarılması ve sürdürülmesi gereken bir iş olarak gösterilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akyıldız, H. Ve Kayalar, M. (2003). İşletmelerin Ruhsal Tasarımında Psikoteknik Yöntemin Transaksiyonel Analiz ile Boyutlandırılması. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22 (2), 75-92.
- Altıntaş, E., Gültekin M. (2005). Psikolojik Danışma Kuramları. Aktüel Yayınevi, İstanbul
- Ataseven, Ö. (2016). *Türkiye Ve Avrupa Birliği Ülkelerindeki İlkokul Öğrencilerinin Girişimcilik Yeterliliklerinin Karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Düzce
- Atkinson Rita, Atkinson, Richard ve Hilgard, Ernest R., "Introduction To Psychology", Çev. Yavuz Alogan, Arkadaş Yayınları, İstanbul, 1999
- Aydın, B. (1996). Benlik Kavramı ve Ben Şemaları. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi*
- Aydoğmuş, C. (2009). Kişilik Özellikleri ve İş Tatmini İlişkisi Üzerinde Psikolojik Güçlendirme ve Dönüşümcü Liderlik Algısının Etkileri, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Aytaç, S. (2001). Örgütsel Davranış Açısından Kişiliğin Önemi. *İş Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 3(1), 1.
- Aytaç, S. (2000). *İnsanı Anlama Çabası (Psikolojiye Giriş)*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.
- Barrick, M.R., Mount, K.M., Gupta, R. (2003). Meta-Analysis Of The Relationship Between The Five-Factor Model Of Personality and holland's occupational Types. *Personel Psychology*, 56, 45-74.
- Baysal, A.C. ve E. Tekarslan. (2004). Davranış Bilimleri. Genişletilmiş 4. Baskı. İstanbul: Avcıol Basım Yayın.

Bhatti, M.A., Battour, M.M., Ismail, A.R. Ve Sundram, V.P.(2013). Effects Of Personality Traits (BigFive) On Expatriates Adjustment And Job Performance. Equality, Diversity AndInclusion: An International Journal, 33(1), 73- 96.

Bir Uygulama”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

BAŞ, T. 2001, Anket, Anket Nasıl Hazırlanır, Uygulanır, Değerlendirilir? Seçkin Kitapevi, Ankara

Burger J.M. (2006). *Kişilik*, (Çev: İnan Deniz Erguvan Sarıoğlu), Kaknüs Yayınları, İstanbul.

Boeree, G. C.(2006). *PersonalityTheories*. PsychologyDepartment. ShippensburgUniversity

Bozkurt Çetinkaya Özlem, Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi, Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler, Detay Yayıncılık Ankara 2011

Börü, D. (2006). Girişimcilik eğilimi – Marmara Üniversitesi İşletme Bilimi Üzerine Bir Araştırma, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınevi.

Bulsara, H., Gandhi, S. ve Porey, P. (2010). Commercialization of Technology Innovations and Patents: Issue and Challenges. Asia Pacific Tech Monitor Journal, 27(6), 12-18.

Can, Y. “A Tipi ve B Tipi Kişilikler Bakımından Mobbing Kişilik İlişkisinin İncelenmesi ve Bir Uygulama”. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2007.

Camgöz Metin, S. (2009) “Kişilik Özellikleri ile Finansal Performans Arasındaki İlişkiler: A Tipi Yatırım Fonu Yöneticileri Üzerinde Bir Değerlendirme”, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Cin, H. ve Yumuk, G. G. (2013). Girişimcilerin Girişimcilik Tipleri ile Duygusal Zekâları Arasındaki İlişki: Edirne Örneği. Girişimcilik Kalkınma Dergisi, 1(2), 93111

- Cüceloğlu, D. (2005). *İnsan ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları*. 14. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Caspi,A.(2000).“The Child Is Father Of The Man: Personality Continuities From Childhood To Adulthood”,*Journal Of Personality And Social Psychology*, Vol.78, S.158-172.
- Cirhinlioğlu G.F., (2001), *Çocuk Ruh Sağlığı ve Gelişimi*, Atlas Yayın Dağıtım, Ankara.
- Corey, G. (2015). *Psikolojik Danışma, Psikoterapi Kuram ve Uygulamaları*. (T. Ergene, Çev.) Ankara: Mentis Yayıncılık.
- Çarıkçı, İ. H. ve Koyuncu, O. (2010). Bireyci – Toplumcu Kültür Ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma (A Research On To Determine The Relationship Between The Individualist-Collectivist Culture And Entrepreneurial Trends), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Çetiner, Melike, (2014), “Bireysel Kariyer Planlaması ile Kişilik Arasındaki
- Çetin, Nesrin Gökben ve Beceren, Ertan (2007). Lider Kişilik: Gandhi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(5), 110-132.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. Vd. (2012), “Türkiye’de Girişimciliğin Gelişimi Girişimciler Üzerinde Nitel Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 15.
- Çetinkaya, M. B. (2017). *İşkur’un Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinin Etkinliğinin Ölçülmesi: Karabük İli Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yüksek Lisans Programı, Karabük.
- Çiftçi, M., Tozlu, E. Ve Akçay, A. (2014). Drucker Perspektifinde İnovasyonun İşletmelerin Gelişimi Üzerine Etkisi: Girişimci İşletme, Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, C.5, S.10: 76-85

- Demirbilek, T. (2010). *Kişilik ve Toplu Görüşme*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
- Demirel, E. T. (2003). *Girişimcilik Kültürü*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tez, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, Malatya.
- Doğan, T. "Beş Faktör Kişilik Özellikleri ve Öznel İyi Oluş". *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14(1), 2013, 56-64.
- Eren, Eren (2014). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi* (14. Baskı). İstanbul: Beta Basım.
- Eren, E. (2014). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*.14.Baskı. Beta Yayıncılık. İstanbul.
- Erdoğan İ. (1985). *İşletmelerde Davranış*, İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Erdoğan, İ., (1997), *İşletmelerde Davranış*, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi
- Erkoç, T. (2008). *Kişilik Özelliklerinin Örgütsel İletişime Etkisi ve Bir Araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eroğlu, F. (2000). *Davranış Bilimleri*, 5. Basım, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Eroğlu, F. (2013). *Davranış Bilimleri*. Beta Basım. İstanbul.
- Ersoy, A.F. Parıltı, N., Okur, A., (2006). *Girişimcilik* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları
- Eysenck, Michael W. "Psychology An International Perspective", Psychology Press Ltd, Ny, 2004
- Feist J., Feist G.J. (2008). *Theories Of Personality* (7th Edition), McGraw-Hill Primis.

Gartner, W. AndBarendsen, B. (1985). A Conceptual Framework For Describing The Phenomenon Of New Venture Creation”, Academy Of Management Review, Cilt: 10, Sayı: 4: 696- 706.

Gelişimindeki Rolü”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı.9, S.195.

Girgin, B. (2007). Beş Faktör Kişilik Modelinin İş Yerinde Duygusal Tacize (Mobing) Etkileri, (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gündoğdu, Ö. ve Yalman, İ. (2014). Kadın Girişimciliği ve Bölgesel Kalkınma: TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) Bölgesinde Uygulama. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*. 9(1): 23-39

Güney, S., 2006, *Davranış Bilimleri*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Güney, S. “Yönetim ve Organizasyon”, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2007.

Güney, S., (2000), *Davranış Bilimleri*, Nobel Yayınevi, Ankara.

Güney, S. (2015). *Girişimcilik Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Hall, C.S. AndLindzey, G. (2003). *Theories Of Personality*. New Delhi: Tata Mcgraw Hill.

Hergenhahn, B.R. Ve M.H. Olson. (2010). *An Introduction To Theories Of Personality*, Pearson Education International. New Jersey.

Hitt, M. A., L., Bierman, K., Shimizu, R., Kochhar, (2001), Direct and Moderating Effects of Human Capital on Strategy and Performance in Professional Service Firms: A Resource-Based Perspective, *Academy of Management Journal*, 44, 13-28.

Hisrich, R., Peters, M., &Shepherd, D. (2014). *Entrepreneurship*. Mcgraw-Hill Education.

Hüseyin Yıldızoğlu, "Okul Yöneticilerinin Beş Faktör Kişilik Özellikleriyle Çatışma Yönetimi Stili Tercihleri Arasındaki İlişki", Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2013, S. 75

İnanç Y.B., Yerlikaya E.E. (2011). Kişilik Kuramları, Pegem Akademi, İzmir.

İlhan Erdoğan, "İşletmelerde Davranış", Evrim Ofset Matbaacılık, İstanbul, 1983, S. 12-16.

İlişkiler: Antalya Kemer'deki Beş Yıldızlı Otel İşletmeleri Çalışanları Üzerinde

İlişkinin İş Tatmini Üzerindeki Etkisi: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği",

Isaksen, S.G., Lauer, K.J. Ve Wilson, G.V. (2003). An Examination Of The Relationship Between Personality Type And Cognitive Style. *Creativity Research Journal*, 15 (4), 343–354

Karadal, H., (2013), Girişimcilik Bilgisi ve Stratejik Girişimcilik, Girişimcilik Ed. Himmet Karadal İçinde Bölüm, Beta Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.

Karakaya, A. ve Karakulle, İ. (2017). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma", Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(46), 596- 614.

Kaşlı, M. (2009), "Otel İşletmelerinde İş Görenlerin Kişilik Özellikleri, Lider-Üye Etkileşimi ve Tükenmişlik İlişkinin İncelenmesi", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir

Kaya, M. (1997). "Ailede Anne Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik ve Benlik

Kaya, A. (2007). Bilişim ve İletişim Işığında Girişimcilik Ve Kobi Yönetimi. 2. Baskı. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları

Kaygın, E. Vd. (2017), Girişimcilik, Temel Kavramlar, Girişimcilik Türleri, Girişimcilikte Temel Konular, Cinius Yayınları, İstanbul

- Koçel, T. (2010). İşletme Yöneticiliği. İstanbul: Beta Yayınları.
- Korkut, Ç. (2013), "Karate Antrenörlerinin Kişilik Özelliklerinin Çeşitli
- Köknel, Ö. (1982). *Kişilik*, Altın Kitaplar Bilimsel Sorunlar Dizisi: 4, İstanbul.
- Köknel, Ö. (1985). Kaygıdan Mutluluğa Kişilik. İstanbul: *Altın Kitaplar Yayınevi*
- Kutanis, Ö. R. (2006). Girişimci kadınlar, İstanbul: Değişim Yayınları.
- Lashley, C. Ve Lee-Ross, D. "Organization Behaviour For Leisure Services". Great Britain: Butterworth-Heinemann Publications, 2003.
- Lutrell, A. (2009). The Personality Theory Of Carl Jung. [Http://Suite101.Com](http://Suite101.Com)
- Ma, Z (2005), "Exploring The Relation Ship Between The Big Five Personality Factors, Conflict Styles, And Bargaining Behaviors", June 1, 2005). Iacm 18th Annualconference. Socialscience Research Network
- Mehmedoğlu, A.U., (2004), *Kişilik ve Din*, Dem Yayınları, İstanbul.
- Oktay, M., (1996), *İletişimciler İçin: Davranış Bilimlerine Giriş*, Der Yayınları, 4.Basım, İstanbul
- Okutan, E., *Kişilik Özelliklerinin Tükenmişliğe Etkisi: Bir Örnek Olay İncelemesi*, Sakarya Üniversitesi, Sbe, Ydt, Sakarya, 2010.
- Okutan, E. (2010). *Kişilik Özelliklerinin Tükenmişliğe Etkisi: Bir Örnek Olay İncelemesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sbe
- Orhan, M. And Scott, D. Why Women Enter into Entrepreneurship; an Explanatory Model. *Women in Management Review*, Vol:16, No:5, pp.232-247, 2001.

- Özkaya, M. (2003), "Mesleklerinde Tanınmış Yüz Türk Kadınının Kişilik ve Liderlik Özellikleri", *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), S. 86-138.
- Özyeşil, Z. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Öz-Anlayış Düzeylerinin Bilinçli Farkındalık Kişilik Özellikleri ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*
- Petti, C. ve Zhang, S. (2011). Factors Influencing Technological Entrepreneurship Capabilities: Towards An Integrated Research Framework For Chinese Enterprises. *Journal of Technology Management in China*, 6(1), 7-25.
- Plotnik, Rod, "Introduction To Psychology", Çev. Tamer Geniş, Birinci Baskı, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2009
- Robbins, S. P. & Judge, T. A. (2012). *Organizational Behavior (Örgütsel Davranış)*, (Erdem, İ. Çev.), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ramaswamy, V&Özcan, K. (2014). *İnovasyonun Şifresi: Birlikte-Yaratma Paradigması. Optimist.*
- Saltürk, M., (2008), *Yönetim Başarısı ve Kişilik*, 2. Baskı, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul
- Scarborough, N. (2012). *Effective Small Business Management: An Entrepreneurial Approach*. New Jersey: Pearson.
- Schultz, D. P. Ve Schultz, S. E. (2001), "Theories Of Personality", 7th. Edition, Thomson Learning Inc.
- Schiffman L.G., Kanuk L.L, Hansen H. (2012). *Consumer Behaviour A European Outlook*, (Second Edition), Pearson, Edinburgh.
- Sert, E. (2004). *Kur'an'da İnsan Tipleri ve Davranışları*. İstanbul: Bilge Yayınları.

Solomon M.R., Bamossy G.J., Askegaard S.T., Hogg M.K. (2013). *Consumer Behaviour A European Perspective*, (5th Edition), Pearson, Edinburgh

Şenturan, Ş. (2014). *Örnek Olaylarla Örgütsel Davranış*. Beta Yayınevi. İstanbul.Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.

Şentürk, F. K., (2014), “Etik Liderliğin Belirleyicileri Olarak Kişilik, Örgüt Kültürü, Otellerde Bir Uygulama”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Şinşek Ş. M, Akgemci T. Çelik A. (2010). *Davranış Bilimleri*, Gazi Kitabevi, Ankara.

Tatlıhoğlu, Kasım (2014). Üniversite Öğrencilerinin Beş Faktör Kişilik Kuramına Göre Kişilik Özellikleri Alt Boyutlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi (Tod)*, 7(17), 939-971.

Tatlıhoğlu, Kasım (2014). Üniversite Öğrencilerinin Beş Faktör Kişilik Kuramına Göre Kişilik Özellikleri Alt Boyutlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi (Tod)*, 7(17), 939-971.

Tatlıhoğlu, K. “Üniversite Öğrencilerinin Beş Faktör Kişilik Kuramı’na Göre Kişilik Özellikleri Alt Boyutlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi”. *Tarih Okulu Dergisi*, (7) XVII, 2014, 939-971.

Tikici, M., & Aksoy, A. (2013). *Girişimcilik ve Küçük İşletmeler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Tekin, A. Ö., (2012), “Yabancılaşma ve Beş Faktör Kişilik Özellikleri Arasındaki (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya

Toker, B. (2007). Demografik Değişkenlerin İş Tatminine Etkileri: İzmir'deki Beş ve Dört Yıldızlı Otellere Yönelik Bir Uygulama. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 8(1), 92-107

- Top, S., (2012), Girişimcilik Keşif S¼reci, Beta Yayınevi, 2. Tıpkı Basım, İstanbul.
- Tutar, F. Ve H. Yetişen. (2009). T¼rkiye'de Kadının Ekonomik Kalkınmadaki Rol¼. Niğde Üniversitesi İbf Dergisi. 2.2, 116-131.
- Uysal, M. "Hemşirelerin Kişilik Özellikleri ile Karar Stratejilerinin İlişkisi". Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstit¼s¼, İstanbul, 2010.
- Uysal, M. "Hemşirelerin Kişilik Özellikleri ile Karar Stratejilerinin İlişkisi". Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstit¼s¼, İstanbul, 2010.
- ¼st¼n, E. Ve Akman, B. "Korunmaya Muhtaç Çocukların Benlik Algısının İncelenmesi". *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fak¼ltesi Dergisi*, 23, 2002, 229233. *Eğitim Bilimleri Dergisi*. Sayı:8, 41-47.
- Virga, D., Curșeu, P.L., Maricutoiu, L., Sava, F.A., Macsinga, I. Ve Magurean, S. (2014). Personality, Relationship Conflict, And Team work-Related Mental Models. *Journals.Plos. Org/Plosone/Article*. 9 (11), Erişim Tarihi: 18.12.2015.
- Yakut, Ö. (2006). *Eğitim Y¼neticilerinin Liderlik Davranışları ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstit¼s¼, İstanbul
- Yan bastı, G¼lg¼n. Kişilik Kuramlar Ö, Ege Üniversitesi Basım evi, İzmir, 1996.
- Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, S¼leyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstit¼s¼, İsparta.
- Yazgan İnanç, B. Ve Yerlikaya, E.E. (2016). *Kişilik Kuramları* (12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi. Yazgan-İnanç, B. Ve Yerlikaya, E.E. (2008). *Kişilik Kuramları*, Pegem Akademi,

Http://Pegem.Net/Dosyalar/Dokuman/27421kisilik%20kuramlair%206.%20bas Ki.Pdf: 1-358.

Yegül, I. B. Ve Koruç, Z. (1997). "15-18 Yaş Grubu Elit Bireysel Sporcular, Elit Takım Sporcuları ve Sporcu Olmayan Bireylerin Benlik Saygısı Puanlarının Karşılaştırılması", *Besbd*, Cilt.2, Sayı.4, S.19-20.

Yelboğa, A. (2006). Kişilik Özellikleri Ve İş Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, "İş, Güç" *Endüstri İlişkileri Ve İnsan Kaynakları Dergisi*, C: 8, No: 2.

Yıldırım, S. (2009). Akademisyen Hemşirelerin İşe ve Kuruma Yönelik Tutumları İle Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki, (*Yayınlanmamış Doktora Tezi*), Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yıldızoğlu, H. Ve Burgaz B., (2014), "Okul Yöneticilerinin Beş Faktör Kişilik Özellikleriyle Çatışma Yönetimi Stili Tercihleri Arasındaki İlişki", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(2), S. 295-310.

Yılmaz, E.; Sünbül, Ali M. (2009)..Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 195-203.

Yurtsever, H, "Kişilik Özelliklerinin Stres Düzeyine Etkisi ve Stresle Başa Çıkma Yolları: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", Yüksek Lisans Tezi, İzmir, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2009

Zel, U. "Kişilik ve Liderlik" (2. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2006.

Zel, U., (2001), Kişilik ve Liderlik, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Zel, U., (2011), Kişilik ve Liderlik, Nobel Yayınları, Ankara.

Wang, Clement K. ve Wong, Poh-Kam (2004). Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore. *Technovation*, 24 (1), 163-172

EK-1: ANKET FORMU

Bu anket çalışması Toros Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, İşletme Tezli Yüksek Lisans Programında Prof. Dr. Mustafa BEKMEZCİ danışmanlığında devam etmekte olan yüksek lisans tezi için veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anket cevapları kesinlikle gizli tutulacak ve elde edilen veriler bilimsel araştırma dışında kullanılmayacaktır. Araştırma sonuçları arzu eden katılımcılarla araştırma tamamlandıktan sonra paylaşılacaktır. Bütün soruların eksiksiz yanıtlanması anketin geçerliliği ve sağlıklı sonuçlar alınabilmesi adına önemlidir. İşbirliğiniz ve ilginiz için teşekkür ederiz.

1.Bölüm: Bu bölümde, demografik bilgiler yer almaktadır. Bu ifadeleri dikkatli bir şekilde okuduktan sonra cevap veriniz.

SOSYO – DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER						
Yaşınız:	1()18-25	2()26-30	3()31-35	4()36-40	5()41-45	6()46-+
Cinsiyetiniz:	1()Kadın	2()Erkek				
Medeni Haliniz:	1()Bekar	2()Evli				
Babanızın Mesleği:	1()Girişimci/İşadamı/Esnaf	2()İşçi/Memur/Emekli	3()Çiftçi	4()Diğer...		
Hangi yabancı dili iyi düzeyde bilmektesiniz?:	1()İngilizce	2()Almanca	3()Diğer.....			
Amacınıza ulaşma düzeyiniz:	1()Çok Düşük	2()Düşük	3()Orta	4()Yüksek	5()Çok Yüksek	
Okulunuzdan memnuniyet düzeyiniz:	1()Çok Düşük	2()Düşük	3()Orta	4()Yüksek	5()Çok Yüksek	
Bölümünüzden memnuniyet düzeyiniz:	1()Çok Düşük	2()Düşük	3()Orta	4()Yüksek	5()Çok	
Teknoloji kullanım düzeyiniz:	1()Çok Düşük	2()Düşük	3()Orta	4()Yüksek	5()Çok Yüksek	
Sosyal ağ kullanım düzeyiniz: (facebook, instagram vb.)	1()Çok Düşük	2()Düşük	3()Orta	4()Yüksek	5()Çok Yüksek	

2.Bölüm: Kişilik Ölçeği Benet-Martinez ve John (1998) tarafından Beş faktör kişilik envanteri (The Big Five Inventory) adıyla geliştirilmiştir ve 1999 yılında John Srivastava tarafından güncellenip Özlem D.Gümüş tarafından çevrilmiştir.

(1: Kesinlikle Katılmıyorum 2: Katılmıyorum 3: Ne katılıyorum ne de katılmıyorum 4: Katılıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum)

Aşağıda verilen ifadelerde sizi en iyi yansıtan rakamlardan bir tanesini işaretleyiniz.		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Ben						
1	Konuşkan biriyim.	1	2	3	4	5
2	Başkalarının hatasını bulmaya yatkınım.	1	2	3	4	5
3	Bir işi tam yaparım.	1	2	3	4	5
4	Karamsar, hüzünlü biriyim.	1	2	3	4	5
5	Orijinal biriyim, yeni fikirler üretirim.	1	2	3	4	5
6	İçine kapanık biriyim.	1	2	3	4	5
7	Yardıms severim.	1	2	3	4	5
8	Bazen dikkatsiz davranabiliyorum.	1	2	3	4	5
9	Rahatım, strese girmem.	1	2	3	4	5
10	Pek çok şeyi merak ederim.	1	2	3	4	5
11	Enerji doluyum.	1	2	3	4	5
12	Başkaları ile ağız dalası (sözlü kavga) başlatırım.	1	2	3	4	5

13	Bir görevin(çalışma, ödev, iş)verilmesi için güvenilir biriyim	1	2	3	4	5
14	Gergin olabilirim.	1	2	3	4	5
15	Zeki, derin düşünebilen biriyim.	1	2	3	4	5
16	Diğer insanları heveslendiririm.	1	2	3	4	5
17	Bağışlayıcıyım.	1	2	3	4	5
18	Dağınık biriyim, çok derli toplu biri değilim.	1	2	3	4	5
19	Endişeli biriyim.	1	2	3	4	5
20	Hayal gücüm kuvvetlidir.	1	2	3	4	5
21	Sessizim.	1	2	3	4	5
22	Başka insanların güvendiği biriyim.	1	2	3	4	5
23	Tembel olmaya eğilimliyim.	1	2	3	4	5
24	Duygusal olarak dengeliyim, kolay kolay mutsuz olmam.	1	2	3	4	5
25	Yaratıcıyım	1	2	3	4	5
26	Çekingen değilim, girişkenim.	1	2	3	4	5
27	Başka insanlara karşı soğuk ve ilgisizim.	1	2	3	4	5
28	Bir işi bitirmeden, yarıda bırakmam.	1	2	3	4	5
29	Duygu durumum (modum) değişkendir.	1	2	3	4	5
30	Sanatsal ve estetik şeyler benim için önemlidir.	1	2	3	4	5
31	Bazen utangaç ve çekingenim.	1	2	3	4	5
32	Herkese karşı düşünceli ve saygılıyım.	1	2	3	4	5
33	Yaptığım şeyleri etkin, hakkını vererek, iyi yaparım.	1	2	3	4	5
34	Gergin durumlarda, ortamlarda sakin kalabilirim.	1	2	3	4	5
35	Rutin, tek düze şeyleri yapmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5
36	Dışa dönük, sosyal biriyim.	1	2	3	4	5
37	Bazen diğer insanlara kaba davranırım.	1	2	3	4	5

38	Plan yapar ve bu planları uygularım.	1	2	3	4	5
39	Çabuk heyecanlanırım.	1	2	3	4	5
40	Fikir üretmeyi, benim için ne anlama geldikleri üzerinde düşünmeyi severim.	1	2	3	4	5
41	Sanata karşı pek ilgili değilim.	1	2	3	4	5
42	Başkaları ile yardımlaşmayı severim.	1	2	3	4	5
43	Dikkatim çabuk dağılır.	1	2	3	4	5
44	Sanat, müzik ve edebiyatla ilgiliyimdir	1	2	3	4	5

3. Bölüm: Yılmaz ve Sümbül üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini ölçmek üzere hazırlanmıştır.

(1: Hiçbir zaman 2: Nadiren 3: Bazen 4: Sıklıkla 5: Her zaman)

GİRİŞİMCİLİK DÜZEY BELİRLEME ÖLÇEĞİ - Yılmaz ve Sümbül (2009)						
Aşağıdaki ifadeler, Girişimcilik Eğilimi ile ilgilidir. Her bir ifade için ölçeği dikkate alarak cevap veriniz:						
①-Hiçbir zaman ②-Nadiren ③-Bazen ④-Sıklıkla ⑤-Her zaman						
1.	İşimde geçmiş performansımdan daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.					
2.	Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.					
3.	İstediğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.					
4.	İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.					
5.	Kendi işimi kurabilirim.					
6.	İşten zorunlu olarak ayrılısam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.					
7.	Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim.					
8.	Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.					
9.	Denemediklerimi denemekten çekinmem.					
10.	Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissedirim.					
11.	Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim.					
12.	Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.					
13.	Arkadaşımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem					
14.	Hayatımı dış etkenlere bırakmam					
15.	Kararlarımla hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.					

16. Risk almaktan çekinmem					
17. Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.					
18. Yeni bir şeyleri denememe imkan veren projeler üzerinde çalışmayı severim.					
19. Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.					
20. Yeni bir perspektiften bakmama imkan sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.					
21. Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.					
22. Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırebiliriz.					
23. Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.					
24. Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmakta sorun yaşamam.					
25. Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.					
26. Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.					
27. Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.					
28. Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.					
29. Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.					
30. İşimde ve çalışmalarımında ortaya çıkan değişimlere açığım.					
31. İşimi severek ve azimle yaparım.					
32. İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.					
33. İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.					
34. Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.					
35. İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.					
36. Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.					

T.C.
TOROS ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ
KURULU KARARI

Karar Tarihi	Toplantı Sayısı	Karar Sıra Sayısı
28/04/2020	3	23

Üniversitemiz, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İşletme Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Sultan DEMİR KALE'nin "*Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Silifke İlçesi Yükseköğretim Kurumlarında bir Araştırma*" konu başlıklı tez araştırmasına ilişkin, 08.04.2020 tarihli ve 18 sayılı başvurusu görüşüldü.

Yapılan incelemeler sonucunda hazırlanan araştırmanın bilimsel araştırma ve yayın etiği açısından uygun olduğuna oy birliğiyle karar verildi.

(İmza)

Prof. Dr. Adnan MAZMANOĞLU
Başkan

(İmza)

Prof. Dr. Fügen ÖZCANARSLAN
Başkan Yardımcısı

(İmza)

Prof. Dr. Aziz ERTUNÇ
Üye

(İmza)

Prof. Dr. Yusuf ZEREN
Üye

(İmza)

Prof. Dr. Süleyman TÜRKEL
Üye

(İmza)

Prof. Dr. Erkin ERTEN
Üye

(İmza)

Prof. Dr. Köksal HAZIR
Üye

T.C.
MERSİN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik
Yazı İşleri Şube Müdürlüğü

MERSİN ÜNİVERSİTESİ EBYS -
YAZI İŞLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
Tarih: 20/07/2020
Sayı:
E-15302574-302.14.04-00001417499

0001417499

Sayı : 15302574-302.14.04
Konu : Bilimsel Çalışma İzni

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 13.07.2020 tarihli ve 128 sayılı yazı.

Toros Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sultan DEMİRKALE'nin "Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Silifke İlçesi Yükseköğretim Kurumlarında Bir Araştırma" başlıklı tez çalışması ile ilgili Toros Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgi yazı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ali KAYA
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi yazı ve ekleri (18 sayfa)

Dağıtım:
Silifke Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Silifke Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu Müdürlüğüne

Adres: M.E.Ü Yazı İşleri Şube
Müdürlüğü
E-posta: gulcankoc@mersin.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için: Bil.İşl. Gülcan KOÇ

Fax: +90 3610073

Telefon: +90 3610001-32023

Elektronik ağ: www.mersin.edu.tr

1/1

T.C.
TOROS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı :95996538-044/128
Konu : Bilimsel Çalışma İzni

13/07/2020

DAĞITIM YERLERİNE

(MERSİN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ)

İlgi : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün 30/06/2020 tarihli ve 71392800-044/84 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sultan DEMİRKALE' nin "Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Silifke İlçesi Yükseköğretim Kurumlarında Bir Araştırma" başlıklı tez çalışması kapsamında Rektörlüğünüze bağlı aşağıda listelenmiş birim/bölmelerde uygulamak istediği ve Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunca da uygun bulunan araştırmaya ait detayları içerir dokümanlar ile uygulama dokümanları ekte iletilmekte olup, gerekli iznin verilmesine ilişkin talebimizi bilgilerinize sunar, gereğinizi rica ederim.

Prof. Dr. Haluk KORKMAZYÜREK
Rektör V.

	Anket/Ölçeğin Yapılacağı Birimler
1	Silifke Meslek Yüksekokulu tüm öğrencileri
2	Silifke Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu tüm öğrencileri
3	Taşucu Meslek Yüksekokulu tüm öğrencileri

Ek:

- 1-Anket İzin Dilekçesi (1 Sayfa)
- 2-Tez Önerisi (10 Sayfa)
- 3-Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Kararı (1 sayfa)
- 4- Tez önerisinin Kabul Edildiği Ens. Yönetim Kurul Kararı (1 sayfa)
- 4- Demografik Bilgi Formu (3 sayfa)
- 5-Girişimcilik Düzey Belirleme Ölçeği (1 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Mersin Üniversitesi Rektörlüğüne
Selçuk Üniversitesi Rektörlüğüne

Bilgi:

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne

Paraf : Bülent AĞLAMİŞ(Şube Müdürü), Raşit Serhat AŞKIN(R. Genel Sekreter)

Bahçelievler Kampüsü, 1857 Sokak, No:12 33140 Yenişehir / MERSİN
Telefon: 0324 325 33 00 – Dahili: 103 FCT: 0530 290 96 95 – 0530 290 96 99 Fax: 0324 325 33 01
E-posta: iletisim@toros.edu.tr Elektronik Ağ: www.toros.edu.tr

2458419247

T.C.
TOROS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İNTİHAL PROGRAMI RAPORU

İŞLETME ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Tarih: ...21...10...2021

Tez Başlığı:

Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: Silifke Yükseköğretim Kurumları Üzerinde Yapılan Bir Araştırma

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın;

- Giriş,
- Ana bölümler ve
- Sonuç kısımlarından oluşan toplam 78 sayfalık kısmına ilişkin, 21/10/2021 tarihinde enstitü tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinalite raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 11 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

-
- Kaynakça hariç
 - Alıntılar hariç
 - Benzer kelime sayısı 10 adet yapıldığında en fazla %10,

-
- Kaynakça hariç
 - Alıntılar dahil
 - Benzer kelime sayısı 10 adet yapıldığında en fazla %30'u geçmemelidir.

Tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Yukarıda belirtilen başlıkta danışmanımınla birlikte tamamlamış olduğum tezimin fikir/araştırma sorusu, yöntem, bulgular ve tartışma kısımları özgün olup kısmen veya tamamen diğer çalışmalardan alınan kısımlar olduğu durumlarda kaynak belirtilmesine dikkat edilmiştir. Tezimin, tez yazım kurallarına uygun olarak ve intihal olmaksızın hazırladığımı taahhüt eder; intihal olması durumunda tez çalışmamın başarısız sayılacağını ve mezuniyetimin iptalini kabul ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Öğrencinin Adı Soyadı : SULTAN DEMİR KALE

İmzası : Tarih: 21...10...2021

Yukarıda kişisel ve tez bilgileri verilen öğrencimin belirtilen başlıkta birlikte tamamlamış olduğumuz tez çalışması Turnitin intihal yazılım programında kontrol edilmiş ve etik bir ihlale rastlanmamıştır. İntihal yazılım programının rapor çıktısı ektedir. Ayrıca tezin fikir/araştırma sorusu, yöntem, bulgular ve tartışma kısımları özgün olup kısmen veya tamamen diğer çalışmalardan alınan kısımlar olduğu durumlarda kaynak belirtilmesine dikkat edilmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Danışmanın Unvanı-Adı-Soyadı : PROF.DR. MUSTAFA BEKMEZCİ

İmzası : Tarih: 21...10...2021

Ek: İntihal yazılım programının rapor çıktısı (...2...sayfa)

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN
GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ ÜZERİNE
ETKİSİ: SİLİFKE
YÜKSEKOĞRETİM KURUMLARI
ÜZERİNDE YAPILAN BİR
ARAŞTIRMA

Yazar Sultan Demir Kale

Gönderim Tarihi: 21-Eki-2021 09:47AM (UTC+0300)

Gönderim Numarası: 1679884696

Dosya adı: SULTAN_DEMI_RKALE_D_ZELTME_SON.docx (181.61K)

Kelime sayısı: 16337

Karakter sayısı: 116045

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ ÜZERİNE ETKİSİ: SİLİFKE YÜKSEKOĞRETİM KURUMLARI ÜZERİNDE YAPILAN BİR ARAŞTIRMA

ORJİNALLİK RAPORU

% **11**
BENZERLİK ENDEKSİ

% **8**
İNTERNET KAYNAKLARI

% **2**
YAYINLAR

% **5**
ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikerisim.sakarya.edu.tr İnternet Kaynağı	% 5
2	Submitted to Beykent Üniversitesi Öğrenci Ödevi	% 2
3	Submitted to Dumlupınar University Öğrenci Ödevi	% 2
4	acikerisim.karabuk.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 1
5	Submitted to Fırat Üniversitesi Öğrenci Ödevi	% 1
6	www.sobiad.org İnternet Kaynağı	% 1

Alıntılarını çıkart

Kapat

Eşleşmeleri çıkar

< %1

Bibliyografyayı Çıkart

üzerinde